SAYI 1 · 1. HAFTA 12-20 KASIM 2026 İSG AKADEMİ YAYINIDIR

30 GÜNDE

Kazandıran Notlar

HAFTALIK SINAV DERGİSİ

1. Hafta

Sınav neyi neyle karıştırıyor?

Yedi konu dosyası, üç çıkmış sınav analizi ve kesip saklayacağınız rakam posteri

s.6 Periyodik kontrolde “bir gün önce” tuzağı

s.3 2-4-6 mı, 5-3-1 mi? Karışan iki süre

s.9 Korkuluk, iskele, güvenlik ağı: bütün ölçüler

s.17 İYH ve DSP: Gazi Mayıs 2026 çeldirici analizi

İçindekiler

KONU DOSYALARI · ORTAK İSG

01 **Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği** — 3
Kavramlar, ekip, süreç, doküman ve yenileme. Yönetmeliğin hemen her maddesinden soru geliyor.

02 **Risk Metotları ve Kaza Teorileri** — 5
Hangi anahtar kelime hangi metodu gösterir? Heinrich ile Bird nerede ayrılır?

03 **İş Ekipmanları, Periyodik Kontrol, CE** — 6
Bakım mı, periyodik kontrol mü? Kontrolü kim, ne zaman yapar? İmalatçının işi nerede biter?

04 **Basınçlı Kaplar ve Kaynak İşleri** — 8
Basit basınçlı kabın sınırları, hidrostatik testin iki temposu ve kaynak sorularının kısa yolları.

05 **Yapı İşleri: İskele, Platform, Düşme** — 9
Önce toplu koruma, sonra kemer. Korkuluk, iskele, sütunlu platform ve güvenlik ağının ölçüleri.

06 **Yapı İşleri: Kazı, Kalıp, Özel Riskli İşler, Barınma** — 11
Ek-1 ile Ek-2 ayrımı, kazı, kalıp sökümü, yıkım ve çalışanların barınma yerleri.

07 **Kimyasallar, GHS, Asbest, Toz, Kanserojenler** — 13
En az kuralı, sınır değer kısaltmaları, asbest, toz, kanserojenler ve etiket dili.

ÇIKMIŞ SORU ANALİZİ · A SINIFI

08 **A Sınıfı Çözümlerinden: Fiziksel Etmenler, Kurul, Eğitim, Mevzuat Rakamları** — 15
Gazi Mayıs 2026 A sınıfı çözümlerinden: sınav hangi rakamı, hangi listeyi nasıl bozdu?

ÇIKMIŞ SORU ANALİZİ · İŞYERİ HEKİMLİĞİ

09 **İşyeri Hekimliği: Mevzuat ve Görevler** — 17
İşyeri Hekimliği sınavı: görev başlıkları, sağlık raporu, bildirim, ölçüm ve işaretler.

10 **İşyeri Hekimliği: Meslek Hastalıkları ve Epidemiyoloji** — 19
İşyeri Hekimliği sınavı: meslek hastalıkları, işle ilgili hastalıklar ve araştırma tipleri.

ÇIKMIŞ SORU ANALİZİ · DİĞER SAĞLIK PERSONELİ

11 **Diğer Sağlık Personeli: Mevzuat** — 20
Diğer Sağlık Personeli sınavı: gebe çalışan, ilkyardımcı, eğitim süreleri, kaçınma hakkı, koruyucu donanım.

12 **Diğer Sağlık Personeli: Halk Sağlığı, Eğitim, Toksikoloji** — 21
Diğer Sağlık Personeli sınavı: koruma düzeyleri, sağlık eğitimi, toksikoloji ve kısa tanımlar.

SAYFALAR

- **Bu Sayının Videoları** — 22
- **Rakam Posteri · kesin, saklayın** — 24
- **Kendini Dene ve Güncel Mevzuat** — 25

EDİTÖRDEN

Bildiğinizi sandığınız yerden sorulur

Bu dergi, "Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz" serisinin haftalık defteridir. Her hafta yayınlanan dersleri ve soru çözümlerini yeniden dinledik, anlatılan bilgiyi mevzuat metniyle bir kez daha karşılaştırdık ve sınavda işinize yarayacak olanı buraya yazdık.

İlk sayıda yedi konu dosyası var: risk değerlendirmesi, risk metotları ve kaza teorileri, iş ekipmanları, basınçlı kaplar ve kaynak, yapı işlerinin iki günü ve kimyasallar. Ardından Gazi Mayıs 2026 sınavının A sınıfı, İşyeri Hekimliği ve Diğer Sağlık Personeli çözümlerinden çıkardığımız analiz köşeleri geliyor.

Sınav çoğu zaman bilmediğinizi değil, bildiğinizi sandığınız şeyi sorar. Bir listeye listede olmayan tek bir kelime ekler, bir süreyi komşu sürenin yerine yazar, şarta bağlı bir hükmü kesin yasak gibi gösterir. Bu yüzden her dosyada yalnız doğruyu değil, yanlışın nasıl kurulduğunu da anlattık.

Nasıl kullanmalı? Önce dosyanın giriş yazısını okuyun. Sonra kutulara geçin: Tuzak Kutusu şıkların nasıl bozulduğunu, Akılda Tut soruyu hızlı çözdüren ayrımı, Rakam ezberlenecek değeri verir. Her kutunun altında dayanağı ve hangi videoda anlatıldığı yazılıdır. Rakam Posterini kesip masanıza asın, sonunda da Kendini Dene sayfasıyla kendinizi yoklayın.

Kolay gelsin.

İSG Akademi

TUZAK KUTUSU
Şıkların nasıl bozulduğu.

AKILDA TUT
Hızlı çözdüren ayrım.

RAKAM
Süre, sınır değer, ölçü.

GÜNCEL HÂL
Değişen hüküm.

Ortak bütün sınıflar · İGU iş güvenliği uzmanlığı · İYH işyeri hekimliği · DSP diğer sağlık personeli. Kutuların altındaki "A 44", "İYH 16", "DSP 6" gibi kısaltmalar, bilginin hangi sınav çözümünün kaçıncı sorusunda anlatıldığını gösterir.

DOSYA 01

Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

Kavramlar, ekip, süreç, doküman ve yenileme. Yönetmeliğin hemen her maddesinden soru geliyor.

Kaynak: Gün 1 dersi ve 50 soru · A sınıfı 39, 40, 42, 44 · İYH 1, 28, 29 · DSP 27, 30

Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği kısa bir metindir ama sınavda en çok soru gelen yerlerden biridir. Sorular genellikle üç kalıpla kurulur. Birincisi tanım kalıbıdır: beş şıkkın beşi de yönetmelikten bir tanımdır ve sizden doğru kavramı eşleştirmeniz istenir. İkincisi liste kalıbıdır: ekibe, toplanacak bilgilere ya da dokümana listede olmayan tek bir öğe eklenir. Üçüncüsü süre kalıbıdır: tehlike sınıfı ve yenileme yılı verilir, bir sonraki yıl sorulur.

Üç kalıbın da anahtarı aynıdır: maddeyi kelimesiyle bilmek. “İhtimal” kelimesi riski, “potansiyel” kelimesi tehlikeyi gösterir. Ekipte hekim adıyla vardır, hemşire adıyla yoktur. Süre ilk yapılan değerlendirmeden değil, son yenilemeden sayılır.

KISA YOL

“Önce son tehlike sınıfını bulun, sonra son yenilemenin üstüne süreyi ekleyin: iki, dört, altı.”

KARŞILAŞTIRMA · KARIŞAN SÜRELER

	Çok tehlikeli	Tehlikeli	Az tehlikeli
Risk değerlendirmesi yenileme (en geç)	2 yıl	4 yıl	6 yıl
Acil durum planı yenileme (en geç)	2 yıl	4 yıl	6 yıl
Periyodik muayene (en geç)	1 yıl	3 yıl	5 yıl

Risk Değ. Yön. m.12 · Acil Durumlar Yön. m.14 · İşyeri Hekimi Yön. m.9

AKILDA TUT — Ortak

“Potansiyel” diyorsa **tehlike**, “ihtimal” diyorsa **risk**. Yaşanmış ama zarar vermemiş olay **ramak kala**dır. Zarar oluştuysa artık ihtimalden değil, iş kazasından söz edilir.

Risk Değ. Yön. m.4/1-d, e, g · 6331 m.3

TUZAK KUTUSU — Ortak

Ramak kala “sözlü uyarıyla” geçilmez: kaydı tehlike tanımlanırken toplanır ve risk değerlendirmesini yeniletir. “Ardından ağır kaza kaçınılmazdır” cümlesi de yanlıştır.

Risk Değ. Yön. m.8/1-m · m.12/2-ç

TUZAK KUTUSU — Ortak

Tehlike yalnız işyerinde var olandan doğmaz, **dışarıdan da gelebilir**. Kazadan sonra yapılanlar (tazminat, maaş) önleme değildir; önleme, işin bütün safhalarında planlanan ve alınan **tedbirlerin tümü**dür.

Risk Değ. Yön. m.4/1-ç, g

TUZAK KUTUSU — Ortak

Değerlendirmeyi işveren **yapar ya da yaptırır**; yaptırmış olması, dışarıdan hizmet alması yükümlülüğünü **kaldırmaz**. Yükümlü olan işverendir; uzman, hekim ve temsilci ekipte çalışır.

Risk Değ. Yön. m.5 · 6331 m.4/2

TUZAK KUTUSU — Ortak

Kanun dört husus sayar: **kim etkilenir** (belirli risklerden etkilenecek çalışanlar) · **neyle çalışılır** (iş ekipmanı, kimyasal madde seçimi) · **ortam nasıl** (tertip ve düzen) · **kim özel korunur** (özel politika gerektiren gruplar ve kadın çalışanlar). “Binanın deprem tehlike analizi” bu listede yoktur.

6331 m.10/1

TUZAK KUTUSU — Ortak

Ekip beş gruptur: işveren ya da vekili · iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi · çalışan temsilcileri · destek elemanları · bütün birimleri temsil eden, riskleri bilen çalışanlar. Sağlık tarafında yalnız **hekim adıyla** geçer: **işyeri hemşiresi**, meslek odası temsilcisi, iş müfettişi, “analiz uzmanı” ekipte sayılmaz. “Bütün çalışanlar” da ekip değildir.

Risk Değ. Yön. m.6/1

TUZAK KUTUSU — Ortak

Ekip, işverenin verdiği bilgi ve belgeyi **korur ve gizli tutar**; “bütün çalışanlarla paylaşır”, “panoya asar”, “Bakanlığa bildirir” yanlıştır. Koordinasyon işverende ya da **ekipten** görevlendirdiği kişidedir. İşveren ekibe araç, gereç, mekân ve zaman sağlar; hak ve yetkilerini kısıtlayamaz.

Risk Değ. Yön. m.6/3, 4, 5

AKILDA TUT Ortak

Beş aşama: tehlikeleri tanımla → riskleri belirle, analiz et → kontrol tedbirine karar ver → dokümante et → güncelle, gerekirse yenile. Süreç **tasarım ya da kuruluş aşamasında** başlar (kazayı ya da ilk çalışanı beklemez). Çalışanların görüşü ihtiyaç duyulan her aşamada alınır. Ceza, aşama değildir.

Risk Değ. Yön. m.7

TUZAK KUTUSU Ortak

Tehlike tanımlanırken toplanan bilgi listesinde İSG'yi ilgilendiren kayıtlar vardır (kaza, meslek hastalığı, ramak kala kayıtları, ölçüm ve teftiş sonuçları, güvenlik bilgi formları, önceki değerlendirmeler, çalışanların tecrübe ve düşünceleri). **Muhasebe kaydı, ücret bordrosu, üretim kapasitesi, stratejik hedef, performans raporu yoktur.** Benzer işyerlerindeki kazalar "değerlendirilebilir"; bu bir imkândır, zorunluluk değil.

Risk Değ. Yön. m.8/1, 2

TUZAK KUTUSU Ortak

Tehlike kaynakları: fiziksel, kimyasal, biyolojik, psikososyal, ergonomik ("finansal" yok). Ağır metal fiziksel değil **kimyasal** etmendir. Daha önce ölçüm yapılmamışsa önce ölçüm yapılır, sonra değerlendirilir.

Risk Değ. Yön. m.8/3, 4

TUZAK KUTUSU Ortak İYH

Analizde şıklar birer ifadeyle bozulur; doğrusu şudur: hem **sıklık** hem **şiddet** belirlenir · **mevcut kontrol tedbirlerinin etkisi** hesaba katılır · işlem **her bölüm için** tekrarlanır (yalnız en tehlikeli bölüm için değil) · bölümlerin **etkileşimi** dikkate alınır · sıralama alfabetik değil **en yüksek riskten** başlar ve yazılı hâle getirilir. Yöntem serbesttir; biri ya da birkaçı birlikte kullanılabilir.

Risk Değ. Yön. m.9

AKILDA TUT Ortak

Kontrolün dört adımı: **planla · kararlaştır · uygula · izle**. Uygulama planında iş basamakları, yapacak kişi, sorumlu, başlama ve bitiş tarihi bulunur. "Kamuoyuna sunma", "tehlikeleri kabul etme", "araştırma-geliştirme" adım değildir.

Risk Değ. Yön. m.10/1

AKILDA TUT Ortak İYH

Karar sırası: **ortadan kaldır → daha az tehlikeliyle değiştir → kaynağında mücadele et** (lokal havalandırma buharı oluştuğu yerde çeker). Toplu korunma kişisel korunmadan önce gelir: havalandırma herkesi, maske yalnız takanı korur; **KKD en sondadır**. Kimyasal hâlâ kullanılıyorsa bu "ortadan kaldırma" değil "değiştirme"dir. Önlemden sonra risk yeniden belirlenir; kabul edilebilir seviyeye inene kadar adımlar tekrarlanır.

Risk Değ. Yön. m.10/1-b · 10/2 · 10/3

AKILDA TUT İYH

Genel güvenlik hiyerarşisi sorulduğunda sıra: ortadan kaldır → teknik önlem → uyarı → eğitim ve gözetim → KKD. Teknik önlem insanın dikkatine bağlı olmadığı için uyarıdan ve eğitimden önce gelir.

İYH 25 · Risk Değ. Yön. m.10/2

TUZAK KUTUSU Ortak

Doküman riskin dosyasıdır. Unvan, adres, işveren adı; **gerçekleştirenlerin** adı ve unvanı (tüm çalışanların değil); uzman ve hekimin **Bakanlıkça verilmiş belge bilgisi** (diploma ya da ücret değil); tarih ve geçerlilik tarihi; tehlikeler, riskler, yöntem, öncelik sırası, tedbirler yazılır. **Sigorta poliçesi, tapu ya da kira belgesi, sendika sözleşmesi, özlük bilgisi girmez.** Her sayfası paraflanır, son sayfası imzalanır, işyerinde saklanır; elektronik ortamda da hazırlanıp arşivlenebilir.

Risk Değ. Yön. m.11

RAKAM Ortak İYH DSP

Yenileme **en geç** ("en az" değil): çok tehlikeli **2** · tehlikeli **4** · az tehlikeli **6** yıl. Tehlike arttıkça süre kısalır; 3 ve 5 yıl yönetmelikte yoktur. Acil durum planında da aynı süreler geçerlidir. İş kazası, meslek hastalığı ya da ramak kala olursa süre beklenmez.

Risk Değ. Yön. m.12/1 · Acil Durumlar Yön. m.14/2

AKILDA TUT Ortak İGU

Yıl hesabı iki adımdır: önce **son tehlike sınıfını** bul, sonra **son yenileme yılının** üstüne o sınıfın süresini ekle. İlk yıldan ya da eski sınıfın süresiyle sayan şıklar çeldiricidir. İşyerinde birden fazla asıl iş varsa **tehlike sınıfı yüksek olan** esas alınır.

Risk Değ. Yön. m.12 · Tehlike Sınıfları Tebliği m.2/3

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Yenileme sebepleri tek tek sayılıdır: taşınma ya da binada değişiklik · teknoloji, madde, ekipman değişikliği · üretim yöntemi değişikliği · iş kazası, meslek hastalığı, ramak kala · sınır değer mevzuatı değişikliği · ölçüm ve sağlık gözetimi sonucuna göre gerekli görülmesi · işyeri dışından gelen yeni tehlike. Kendinize sorun: ortamda, yöntemde ya da tehlikede bir şey değişti mi? **Kişi değişikliği sebep değildir**: yeni çalışan, uzman ya da temsilci değişimi, yetkili sendika, kurulun yeniden kurulması. Yeni risk işyerinin tamamını etkiliyorsa tamamen, bir bölümünü etkiliyorsa kısmen yenilenir.

Risk Değ. Yön. m.12/2

AKILDA TUT Ortak

Alt işveren kendi değerlendirmesini yapar, **bir nüshasını asıl işverene** verir. Aynı alanı paylaşan işverenler ayrı ayrı yapar, birbirini bilgilendirir; iş hanı ve iş merkezinde koordinasyon **yönetimde**dir. Rehberi başkaları hazırlayabilir, onaylayan Bakanlıktır. Büyük kaza önleme belgesi risk değerlendirmesinin yerine geçmez, ona girdi olur.

Risk Değ. Yön. m.13 · 14 · 15 · 17

TUZAK KUTUSU Ortak

Risk değerlendirmesi yapılmamışsa iş durdurulan yerler: **çok tehlikeli** sınıftaki maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan ya da büyük endüstriyel kaza olabilecek işyerleri.

6331 m.25/1

DOSYA 02

Risk Metotları ve Kaza Teorileri

Hangi anahtar kelime hangi metodu gösterir? Heinrich ile Bird nerede ayrılır?

Kaynak: Gün 2 dersi ve 50 soru · A sınıfı 23, 45 · İYH 12 · DSP 11, 12, 16, 38

Metot sorularında hesap yapmanız nadiren istenir. Çoğu soru metodu size tarif eder ve adını sorar ya da tersini yapar. Bu yüzden her metodun bir anahtar kelimesi olduğunu bilmek yeter: frekans denince Fine-Kinney, tespit edilebilirlik denince FMEA, tepe olay denince hata ağacı.

Kaza teorilerinde de durum benzerdir. Heinrich'in beş taşı ile Bird ve Loftus'un zinciri birbirine çok benzediği için şıklar ikisini karıştırır. Kültür ve iklim, proaktif ve reaktif, doğrudan ve dolaylı maliyet de hep ikili ayrım olarak gelir. Aşağıdaki tablo ve kutular bu ayrımları tek cümleye indirir.

KISA YOL

"İki çarpan matris, frekans Fine-Kinney, tespit edilebilirlik FMEA."

KARŞILAŞTIRMA · ANAHTAR KELİMEDEN METODA

Soruda geçen	Metot
İki çarpan: olasılık × şiddet	L tipi matris
Frekans (maruz kalma sıklığı)	Fine-Kinney
Tespit edilebilirlik, risk öncelik sayısı	FMEA
Tepe olaydan geriye, "neden?"	Hata ağacı (FTA)
Başlatıcı olaydan ileriye, sonuçlar	Olay ağacı (ETA)
Solu hata ağacı, sağı olay ağacı	Papyon
İş adımlara bölünür	İş güvenliği analizi (JSA)
Kılavuz kelime + parametre	HAZOP
"Ya … olursa?"	What-if
Tasarımın başında kaba tarama	Ön tehlike analizi

Risk analizi yöntemleri · Gün 2 dersi ve soruları

RAKAM — Ortak · İGU

L matris: olasılık × şiddet; 5 × 5'te en çok **25**. FMEA: risk öncelik sayısı = şiddet × olasılık × tespit edilebilirlik; her biri 1–10, en çok **1000**. Fine-Kinney'de ölçek 1–5 değildir; şiddet 100'e kadar çıkar.

Risk analizi yöntemleri · A 45

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Puanlar **çarpılır, toplanmaz**. FMEA'dan tespit edilebilirliği çıkarırsanız elinizde L matris kalır; şıktaki "maruziyet süresi" Fine-Kinney'in frekansını çağrıştıran çeldiricidir. FMEA'da tespit puanı büyüdükçe hatayı fark etmek **zorlaşır**; önce şiddeti en yüksek olan değil, **RÖS'ü en yüksek** olan ele alınır.

FMEA · Fine-Kinney · A 45

AKILDA TUT — Ortak

Olasılık "kaza ne sıklıkta olur", şiddet "olursa ne kadar ağır olur" sorusudur. Şiddeti küçük olanın skoru büyükse olasılığı büyüktür. Hata ağacında VE kapısında hepsi gerekir, olasılıklar çarpılır; VEYA kapısında biri yeter.

Risk analizi yöntemleri · Gün 2

AKILDA TUT — Ortak · DSP

Heinrich'in beş taşı: soy ve sosyal çevre → kişisel kusur (bilgi eksikliği burada) → güvensiz davranış ya da durum → kaza → yaralanma. Ortadaki **üçüncü taş** çekilirse kaza olmaz.

Domino teorisi · DSP 16

TUZAK KUTUSU — Ortak · DSP

Heinrich zincirinde **"hastalık"** taşı yoktur. "Yönetim (denetim) eksikliği" de Heinrich'te yoktur; o, **Bird ve Loftus** zincirinin ilk taşıdır.

Domino teorisi · DSP 16

RAKAM — Ortak

Heinrich piramidi **1-29-300** · Bird piramidi **1-10-30-600** · Heinrich'in kaza nedenleri dağılımı **88-10-2** (davranış, durum, önlenemez).

Kaza teorileri · Gün 2 soruları 7, 15, 24

TUZAK KUTUSU — Ortak

Tehlikeyi bir **eylem** yaratıyorsa tehlikeli davranış (koruyucuyu çıkarmak, KKD kullanmamak); tehlike **ortamdaysa** tehlikeli durum (korumasız tezgâh, yetersiz aydınlatılmış ortam). Cümlede fiil geçmesi tek başına "davranış" demek değildir; "yetersiz aydınlatılmış ortamda çalışmak" durumdur.

Kaza nedenleri · Gün 2

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Kaza incelemesinde kişisel faktör şıklarını gruplayın: eğitim ve tecrübe → yeterlik · makine koruyucusu → ekipman · düzen ve temizlik → ortam · **stres, işi yetiştirme baskısı → ruhsal durum**.

Kaza araştırması · A 18

AKILDA TUT — Ortak · DSP

Doğrudan maliyet: tedavi, tazminat, sigorta, çalışanın gelir kaybı. **Üretim kaybı**, kaybolan zaman, yerine çalışan bulup eğitmek, itibar kaybı dolaylıdır (buzdağının su altındaki kısmı).

Kaza maliyeti · DSP 11

AKILDA TUT — Ortak · İYH

Kazadan **önce** yapılan proaktiftir (ramak kala raporu, eğitim, iyi uygulama paylaşımı, çalışan katılımı). Kaza olduktan sonra ölçülen her şey reaktiftir (kaza incelemesi, onarım, tazminat). Olumlu güvenlik kültüründe etkinlikler proaktiftir; şıktaki "düzenli **reaktif** takım etkinlikleri" ifadesi yanlış olandır.

Güvenlik kültürü · İYH 12

TUZAK KUTUSU — Ortak

Güvenlik **kültürü** derin değer ve inançlardır, geniştir, yavaş değişir. **İklim** onun anlık algısı, alt bileşenidir. Olumlu kültür göstergeleri: iletişim, iş birliği, ramak kalaya önem, yönetimin önceliği. Ceza artışı ve personel devri olumlu gösterge sayılmaz. Kavram, 1986'daki Çernobil kazasına ilişkin INSAG raporuyla girdi.

Güvenlik kültürü · Gün 2

AKILDA TUT — Ortak

Reason: delikler hizalanınca kaza olur (İsviçre peyniri). Ön saftaki eylem **aktif hata**, yönetim kararı (bütçe, bakım politikası, eğitim tasarımı) **gizli koşul**dur.

Reason modeli · Gün 2

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

ISO 45001 bir İSG yönetim sistemi standardıdır (OHSAS 18001'in yerine). Kazaların tamamen biteceğini **garanti etmez**; riski sistemli azaltmayı ve sürekli iyileştirmeyi hedefler. 14001 çevre · 22000 gıda · 17025 laboratuvar. Yönetim sistemi sorusunda "tamamen", "garanti" gibi mutlak vaat içeren şık yanlış olandır.

TS EN ISO 45001 · A 23

AKILDA TUT — Ortak · DSP

PUKÖ: **Planla** riskleri belirle, hedef koy → **Uygula** planı hayata geçir → **Kontrol et** izle, ölç, raporla → **Önlem al** iyileştir. Risk değerlendirmesini "kontrol et" aşamasına yazan eşleştirme yanlıştır.

ISO 45001 PUKÖ · DSP 38

DOSYA 03

İş Ekipmanları, Periyodik Kontrol, CE

Bakım mı, periyodik kontrol mü? Kontrolü kim, ne zaman yapar? İmalatçının işi nerede biter?

Kaynak: Gün 3 dersi ve 50 soru · A sınıfı 19, 31 · İYH 8

İş ekipmanlarında sınavın sevdiği ayrım sorumluluğun kimde olduğudur. Makine piyasaya çıkmadan önce yapılacak her şey imalatçıya aittir: teknik dosya, uygunluk beyanı, CE işareti. Makine işyerine girdikten sonrası işverenindir: risk değerlendirmesi, eğitim, bakım ve periyodik kontrol.

İkinci ayrım bakım ile periyodik kontrol arasındadır. Bakımı yapan kişi aynı ekipmanın periyodik kontrolünü yapamaz. Kontrol aralığını da işveren kendi isteğiyle belirlemez; önce tabloya ve standarda, sonra imalatçıya, en son risk değerlendirmesine bakılır. Yönetmelik 23 Aralık 2025'te değişti; sözleşmenin kontrolden en geç bir gün önce düzenlenmesi kuralı bu güncel metindedir.

KISA YOL

"Piyasaya çıkmadan önce imalatçı, kullanılmaya başlayınca işveren."

KARŞILAŞTIRMA · KİM YAPAR?

İmalatçı · piyasaya arzdan önce	İşveren · kullanım süresince
Temel sağlık ve güvenlik gerekleri	İşe uygun ekipman seçimi, risk değerlendirmesi
Teknik dosya, talimatlar	Bakım ve periyodik kontrol
Uygunluk değerlendirmesi, uygunluk beyanı	Eğitim ve bilgilendirme
CE işareti	Rapor ve kayıtların saklanması

Makina Em. Yön. m.5 · İş Ekip. Yön. m.5-11

AKILDA TUT — Ortak

Revizyon, tamir, değişim, ayar, arıza giderme, temizlik, kalibrasyon → **bakım**. Yönetmelikte öngörülen aralıkla, belirtilen yöntemle yapılan muayene ya da test ve raporu → **periyodik kontrol**. Her çalışma öncesi operatörün gözle kontrolü ayrıdır.

İş Ekip. Yön. m.4/1-ç, m · Ek-III 1.3

TUZAK KUTUSU — Ortak

Bakımını yapan kişi aynı ekipmanın periyodik kontrolünü yapamaz. OSGB'ler ve orada çalışanlar da periyodik kontrol hizmeti veremez. Yetkili kişi EKİPNET'e kayıtlı ve ilgili branştandır.

İş Ekip. Yön. m.14/A-2, 3

AKILDA TUT — Ortak · İGU · İYH

Kontrol anları: kurulumdan sonra **ilk kullanımdan önce** · **önemli bakım ve onarımdan sonra** · seyyar değilse **her yer değişikliğinde** · iskele, sütunlu platform, kule krende ilk kurulumdan sonra. Halat ve zincir gibi askı tertibatının değişimi "önemli bakım ve onarım" sayılmaz.

İş Ekip. Yön. m.6/A · m.7/2-a

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Kontrol aralığını işveren kendi isteğine göre belirlemez. Sıra: **Ek-III tabloları ve standart → imalatçının öngördüğü aralık → risk değerlendirmesi**. Sıklık artırılabilir, tablodaki azami süre **uzatılamaz**.

İş Ekip. Yön. Ek-III 1.4

RAKAM — Ortak · İYH

Sözleşme, kontrol hizmetinden **en geç 1 gün önce** İSG-KATİP'teki örneğe uygun düzenlenir ve iki tarafça onaylanır ("3 gün" çeldiricidir). Raporda EKİPNET kayıt numarası bulunur.

İş Ekip. Yön. m.7/5, 6

RAKAM — Ortak

Standartta süre belirtilmemişse azami aralık çoğu ekipmanda **1 yıl**dır (buhar kazanı, basınçlı hava tankı, forklift, kaldırma ekipmanı, iş makineleri). **Yapı iskelesi 6 ay.** İş makineleri tablosunda "9 ay", "2 yıl", "5 yıl" diye süre yoktur.

İş Ekip. Yön. Ek-III tabloları

RAKAM — Ortak

Yük testi: her periyodik kontrolde işletme kapasitesiyle; **azami 3 yılda bir** ya da her önemli bakım ve onarımdan sonra katsayıyla. Statik test katsayısı **1,25** (elle işletilen ekipmanda **1,5**), dinamik **1,1**.

İş Ekip. Yön. Ek-III 2.2.1

TUZAK KUTUSU — Ortak

Rapor yazılı ve imzalıdır (ıslak imza ya da güvenli elektronik imza); sözlü bildirim olmaz. Belgeler **ekipman kullanıldığı sürece** saklanır. Uygunsuz çıkan ekipman kullanılmaz; eksik giderilince ikinci kontrol ve ikinci rapor gerekir. Hafif kusur bir sonraki kontrole kadar giderilmezse ağır kusur sayılır.

İş Ekip. Yön. m.7/2-c · Ek-III 1.6 · 1.9

TUZAK KUTUSU — Ortak

Kontrolü yapanın branşı ekipmanla eşleşir. Basınçlı kapta makine, metalürji, kimya, uçak mühendisi gibi branşlar sayılır; **elektrik mühendisi sayılmaz**. Elektrik tesisatı, topraklama ve paratonerde elektrik tarafı yetkilidir.

İş Ekip. Yön. Ek-III 2.1.6 · 2.3.2

TUZAK KUTUSU — Ortak

Durdurma kumandası çalıştırma kumandasına göre **önceliklidir**. Durdurma sistemi her ekipmanda bulunur; **acil durdurma** ise tehlike ve normal durma süresi gerektiriyorsa bulunur. Kumanda cihazı tehlikeli bölgenin dışındadır; operatör bölgeyi göremiyorsa otomatik sesli ve ışıklı ikaz devreye girer. Bakım: ekipman kapalı, enerjisi kesik, hareketi durmuşken.

İş Ekip. Yön. Ek-I 2.1-2.4 · 2.13

TUZAK KUTUSU — Ortak

Koruyucu: sağlam yapıda · ilave tehlike yaratmaz · kolayca çıkarılamaz, etkisiz hâle getirilemez · tehlike bölgesinden yeterli uzaklıkta · operasyon noktasının görüşünü engellemez. **"Kırmızı-beyaz renkte olur" diye bir şart yoktur.**

İş Ekip. Yön. Ek-I 2.8.1

AKILDA TUT — Ortak

Kör nokta: önce yaklaşmayı **engelle → algıla ve uyar → işaretçi**. İnsan kaldırmaya yalnız bu amaçla üretilmiş ekipman kullanılır; yük altında insan bulunmaz.

İş Ekip. Yön. Ek-I 3.1.7 · Ek-II 2-3

TUZAK KUTUSU — Ortak

El merdiveni ilk tercih değildir: yalnız düşük risk, kısa süre, değiştirilemeyen koşul. Elde yük taşınsa bile **tutunacak yer şarttır**. Asılı merdiven tutturulur, sallanması önlenir (ip merdiven hariç). Yapı işlerinde iskelenin kurma, kullanma ve sökme planını **inşaat mühendisi** yapar.

İş Ekip. Yön. Ek-II 4.1.2 · 4.2 · 4.3.2

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Piyasaya çıkmadan önce **imalatçı**: temel sağlık ve güvenlik gerekleri, teknik dosya, talimatlar, uygunluk değerlendirmesi, uygunluk beyanı, **CE işareti**. Kullanılmaya başlayınca **işveren**: risk değerlendirmesi, operatör eğitimi, bakım, periyodik kontrol. CE, periyodik kontrolün yerine geçmez.

Makina Em. Yön. m.5 · İş Ekip. Yön. m.7

RAKAM — Ortak

Teknik dosya ve uygunluk beyanı **en az 10 yıl** saklanır · CE işareti **en az 5 mm** · CE + uygunluk beyanı → uygunluk varsayımı · çalışma katsayısı halatta **5**, kaldırma zincirinde **4** (imalatçının tasarım kuralı; 1,25 ve 1,1 ise test katsayılarıdır).

Makina Em. Yön. m.9 · Ek I 4.1.2.4 · Ek II · Ek III · Ek VII

GÜNCEL HÂL — Ortak · İGU

Yeni Makine Emniyeti Yönetmeliği (2023/1230/AB) **20.01.2027**'de yürürlüğe giriyor ve 2006/42/AT yönetmeliğini kaldırıyor. O tarihe kadar yukarıdaki madde numaraları geçerli. CE işaretini piyasaya arzdan önce iliştirme yükümlülüğü yeni metinde de imalatçıdadır; madde numaraları değişir.

Makine Em. Yön. (2023/1230/AB) m.51 · 52

DOSYA 04

Basınçlı Kaplar ve Kaynak İşleri

Basit basınçlı kabın sınırları, hidrostatik testin iki temposu ve kaynak sorularının kısa yolları.

Kaynak: Gün 4 dersi ve 50 soru · A sınıfı 4, 13, 30, 32, 49

Bu dosyada iki ayrı dünya var. Basınçlı kap soruları rakam sorularıdır: yarım bar, otuz bar, üç yüz ve yüz derece. Rakamlar az ve nettir; bir kez yerleştirdiğinizde şıklardaki oynanmış değeri hemen görürsünüz. Kapsam dışı üçlüyü de ekleyin: nükleer, gemi ve uçak, yangın söndürücü.

Kaynak soruları ise çoğunlukla mevzuat dışı teknik bilgidir ve mantıkla çözülür. Asetilen tüpü neden dik durur, oksijen armatürüne neden yağ değmez, kapalı alan neden oksijenle havalandırılmaz? Nedenini bildiğiniz kuralı unutmazsınız; kutularda nedenleriyle yazdık.

KISA YOL

"Kurşun görürseniz radyasyonu düşünün."

KARŞILAŞTIRMA · HİDROSTATİK TESTİN İKİ TEMPOSU

Her periyodik kontrolde	Azami 3 yılda bir ya da önemli bakım-onarımdan sonra
İşletme basıncıyla	Üretim standardındaki test basıncıyla
İşletme basıncı belirlenmemişse azami basıncıla	Standartta değer yoksa azami basıncın 1,5 katıyla

İş Ekip. Yön. Ek-III 2.1.1

RAKAM — Ortak · İGU

Basit basınçlı kap: seri imal, **kaynaklı**, iç basıncı **0,5 bar**'dan yüksek, içinde **hava ya da azot**, yakma amacı dışında; azami çalışma basıncı **30 bar**'ı, PS × V **10.000 bar·litre**'yi geçmez. "Her silindirik kap" basit basınçlı kap değildir.

Basit Basınçlı Kaplar Yön. m.2/1

RAKAM — Ortak

Azami çalışma sıcaklığı: çelikte **300 °C**, alüminyum ve alaşımında **100 °C**; asgari sıcaklık **−50 °C**'den düşük olamaz. 350 °C'lik çelik kap ya da 150 °C'lik alüminyum kap kapsam dışında kalır.

Basit Basınçlı Kaplar Yön. m.2/1-d

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Kapsam dışı üçlü: **nükleer** amaçlı kaplar · **gemi ve uçaklara** yönelik kaplar · **yangın söndürücüler**. Uzun ve teknik görünen "iki bombeli uçlu silindirik kap" ifadesi kapsam dışı değil, yönetmeliğin kapsadığı kabın kendi tarifidir.

Basit Basınçlı Kaplar Yön. m.2/1-c · 2/2

TUZAK KUTUSU — Ortak

Veri plakasında: azami çalışma basıncı (PS), azami ve asgari çalışma sıcaklığı (Tmax, Tmin), kapasite (V), imalatçının adı ve adresi, kabın tipi ve seri bilgisi. **Kabın ağırlığı ve asgari çalışma basıncı yoktur.** PS × V 50 bar·litreyi aşan kapta CE ile birlikte yılın **son iki basamağı** yazılır.

Basit Basınçlı Kaplar Yön. Ek-III 1

AKILDA TUT — Ortak

Basınçlı ekipman (0,5 bar'dan büyük basınç) kategorisi I'den IV'e tehlikeyle yükselir. Birkaç hazneli kap, haznelerdeki **en yüksek kategori**yle sınıflanır. Güvenlik aksesuarları: güvenlik vanası, patlama diskli güvenlik aleti, bel verme çubuğu, basınç ve sıcaklık anahtarı. Anlık basınç dalgalanması azami basıncın **%10**'unda tutulur.

Basınçlı Ekipmanlar Yön. m.2 · 5 · 16 · Ek-I 7.3

RAKAM — Ortak

Hidrostatik test: **her periyodik kontrolde** işletme basıncıyla (işletme basıncı belirlenmemişse azami basınçla). **Azami 3 yılda bir** ya da her önemli bakım ve onarımdan sonra: üretim standardındaki test basıncıyla, standartta yoksa **azami basıncın 1,5 katı**yla.

İş Ekip. Yön. Ek-III 2.1.1

TUZAK KUTUSU — Ortak

Hidrostatik test yapılamıyorsa tahribatsız muayene yapılır; "proses durdurulamıyor" gerekçe değildir. Taşınabilir gaz tüpleri ve LPG tüpleri İş Ekipmanları Yönetmeliğinin kapsamı dışındadır (LPG *tankı* ise periyodik kontrole tabidir).

İş Ekip. Yön. m.2/2-a · Ek-III 2.1.3

TUZAK KUTUSU — Ortak

Gaz tüpü: dik ve sabit kullanılır; taşırken vana kapalı, kapak takılıdır. Yuvarlamak, valfinden tutup kaldırmak, **elektromıknatısla kaldırmak** yanlıştır. Asetilen tüpü yatırılmaz: asetilen tüpte asetonda çözünmüş durur, yatarsa aseton vanadan çıkar. Dolu ve boş tüpler ayrı, yanıcı gaz ile oksijen ayrı depolanır; şişmiş tüp kullanım dışı bırakılır.

Kaynak işleri · teknik bilgi · Gün 4

AKILDA TUT — Ortak

Kaynak gazları: **yanıcı** asetilen, propan, hidrojen · **yakıcı** oksijen · **koruyucu** argon, helyum, karbondioksit. Oksijen armatürüne **yağ ve gres değmez** (kendiliğinden tutuşma). Asetilen + bakır → patlayıcı asetilid. LPG havadan ağırdır, alçakta birikir. Klorlu çözücü buharı + ark → fosgen.

Kaynak işleri · teknik bilgi · Gün 4

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Şıklardaki gazlardan yanabilen **karbonmonoksit**tir (yanınca karbondioksite dönüşür). Karbondioksit ve azot yanmaz; azot dioksit ve kükürt trioksit de yanmaz, tahriş edicidir. "Oksijeni eksik olan gaz yanar" diye genel bir kural yoktur.

Gazlar · A 49

TUZAK KUTUSU Ortak

Alev geri tepmesine karşı **alev (geri tepme) emniyet valfi** kullanılır; regülatör yalnız basıncı düşürür. Basıncı kendiliğinden tahliye eden donanım emniyet ventilidir. Donan cihaz alevle çözülmez; basınçlı havayla vücut ve giysi temizlenmez.

Kaynak işleri · teknik bilgi · Gün 4

TUZAK KUTUSU Ortak

Toz altı kaynağında ark toz tabakasının altındadır, ışın dışarı çıkmaz. Örtülü elektrot, MIG-MAG, TIG ve plazmada **maske şarttır**. Ark gözünün nedeni morötesi ışınımdır; filtre numarası büyüdükçe cam koyulaşır. MAG'da aktif gaz karbondioksittir, TIG'de elektrot erimeyen tungstendir.

Kaynak işleri · teknik bilgi · Gün 4

AKILDA TUT Ortak

Galvaniz kaynağı → çinko dumanı → **metal dumanı ateşi**. Duman önce **kaynağında emilir** (lokal egzoz). Kapalı alan **oksijenle havalandırılmaz**; oksijen zenginleşince giysiler tutuşur. Boş yakıt varili de patlar: önce temizlenir, ölçülür, sonra kaynak yapılır.

Kaynak işleri · teknik bilgi · Gün 4

RAKAM Ortak

Kapalı alanda oksijen için **%19,5–%23,5** aralığı aranır. Bu değer mevzuatta yazılı değildir, iyi uygulama değeridir; Mayıs 2026 C sınıfı sorusunda doğru şık bu aralıktı.

İyi uygulama değeri · Gün 4

AKILDA TUT Ortak İGU

Kurşun görürseniz radyasyonu düşünün: kurşun kaplı oda → **radyografik muayene** (X ve gama ışını, iyonlaştırıcı). Ultrasonik ses dalgası, manyetik parçacık mıknatıs alanı, sıvı penetrant boyalı sıvı kullanır; radyasyon yoktur. Penetrant yalnız yüzeye açık hatayı gösterir. İyonlaştırıcı radyasyona karşı el koruması **kurşun emdirilmiş eldiven**dir; kauçuk eldiven bulaşmayı önler, ışını durdurmaz.

Tahribatsız muayene · A 13, 32

RAKAM Ortak İGU

Kaynakçı yeterliliği TS EN ISO 9606: **-1 çelik** · -2 alüminyum · -3 bakır · -4 nikel · -5 titanyum ve zirkonyum. Bir numara en yaygın metale, çeliğe ayrılmıştır.

TS EN ISO 9606 · A 30

DOSYA 05

Yapı İşleri: İskele, Platform, Düşme

Önce toplu koruma, sonra kemer. Korkuluk, iskele, sütunlu platform ve güvenlik ağının ölçüleri.

Kaynak: Gün 5 dersi ve 50 soru · A sınıfı 6, 48, 50

Yapı işlerinin beşinci eki sınavın ölçü deposudur. Geçici kenar koruma, cephe iskelesi, sütunlu çalışma platformu, yaşam hatları ve güvenlik ağlarının her biri kendi sayılarıyla gelir ve şıklar bu sayıları birbirinin yerine koyar. Kenar korumada ana korkuluk en az bir metredir, sütunlu platformda yüz on santimetre; aradaki fark bir sorunun cevabıdır.

Ölçülerden önce mantığı oturtun: iş yüksekte yapılmak zorunda değilse yerde yapılır, zorundaysa önce toplu koruma kurulur, kemer en son gelir. Listelerde de dikkatli olun; çatı işlerinde sayılan sistemler arasında kulağa güvenli gelen ama listede olmayan bir kelime çıkabilir.

KISA YOL

"Önce yerde yap, sonra toplu koru, en son kemer."

KARŞILAŞTIRMA · ÜÇ KORKULUK, ÜÇ AYRI ÖLÇÜ

	Geçici kenar koruma	Cephe iskelesi	Sütunlu platform
Ana korkuluk	en az 1 m	en az 1 m	en az 110 cm
Topuk levhası	en az 15 cm	en az 15 cm	15 cm
Açıklık	Sınıf A'da en fazla 47 cm	47 cm çapında küre geçmez	ara korkuluk en fazla 50 cm

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (A) 18-19 · (B) 19-20 · (C) 26

AKILDA TUT — Ortak

Sıra: yüksekte yapılması zorunlu değilse **yerde yap → toplu koruma** (korkuluk, platform, bariyer, kapak, iskele, güvenlik ağı, hava yastığı) → en son tam vücut kemeri ve bağlantıları. Yüksekte çalışma tanımında "1 metre", "2 metre" gibi bir sınır yoktur; ölçüt seviye farkı ve yaralanma ihtimalidir.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (A) 1, 2

TUZAK KUTUSU — Ortak

Kemer dört durumda devreye girer: toplu koruma riski **tamamen kaldıramıyorsa** · uygulanması mümkün değilse · daha büyük tehlike doğuruyorsa · geçici olarak kaldırılıyorsa. "Toplu koruma riski düşürdü" tek başına gerekçe değildir; maliyet çalışana yansıtılamaz.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (A) 2-d · 6331 m.4/4

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Kemerle birlikte verilenler: bağlantı halatı, kanca, **karabina**, makara, halka, sapan, iniş-çıkış ekipmanı, enerji sönümleyici, halat tutucu. **Flanş** tesisat parçasıdır, listede yoktur. Yaylı ve kilitli kapılı metal bağlantı elemanı karabinadır; fırdöndü halatın burulmasını önler, kelepçe sıkıp sabitler.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (A) 2-d · A 50

RAKAM — Ortak

Geçici kenar koruma: ana korkuluk **en az 1 m** · topuk levhası **en az 15 cm** · Sınıf A'da açıklıklar **en fazla 47 cm**, ara korkuluk yerine düşey eleman kullanılırsa aralık **en fazla 25 cm** · yapıyla boşluk **en fazla 12 cm** (topuk levhası kesintisizse).

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (B) 5 · 19 · 20

RAKAM — Ortak

Kenar koruma sınıfları (TS EN 13374: 3 sınıf, 9 tip): **A** eğim 10°'den az · **B** eğim 30°'den az (düşme 2 m'den azsa 60°'den az) · **C** eğim 30°–45° (düşme 5 m'den azsa 45°–60°). Eğim 60°'yi aşıyorsa ya da düşme 5 m'den ve eğim 45°'den fazlaysa kenar koruma **kullanılmaz**, başka tedbir alınır.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (B) 10-14

RAKAM — Ortak

Cephe iskelesi: taban plakası **en az 150 cm²**, ayarlanabilir plakada en az 20 cm ayar payı · en alt ankraj taban plakasından **en fazla 4 m** ("6 m" çeldiricidir) · ahşap iskele **13,5 m**'yi aşan yükseklikte kullanılmaz · yan korumada ana korkuluk en az 1 m, topuk en az 15 cm, açıklıktan 47 cm çapında küre geçmez · geçit **en az 60 cm**.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (A) 2 · 16 · 18 · 19 · 26 · 28

TUZAK KUTUSU — Ortak

İskele platformu için yönetmelik **sayı vermez**: muhtemel yükü taşır, rahat hareket edilecek genişliktedir, boşluksuzdur, sabitlenmiştir, kaymaz. "240 kg", "30 cm", "2 cm boşluk" gibi ölçüler yönetmelikte yoktur. Çelik ve alüminyum iskele **topraklanır**; örtüyle kaplanan iskelede ankraj azaltılmaz, **artırılır**. Asma iskelede merdiven kullanılmaz; seyyar kule üstünde çalışan varken hareket ettirilmez.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (A) 9 · 12 · 14 · Ek-4 (B) 36 · 40

RAKAM — Ortak

İskeleyi ehil kişi kontrol eder: kullanılmaya başlanmadan önce · **haftada en az bir kez** · değişiklik yapıldığında · bir süre kullanılmadığında · sarsıntı ve kuvvetli rüzgârdan sonra. Kenar korumada da haftada en az bir kez. Bu, 6 aylık periyodik kontrolden ayrıdır.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (A) 10 · (B) 7

RAKAM — Ortak · İGU

Sütunlu çalışma platformu: ana korkuluk **en az 110 cm** (yapıya bakan kenar hariç) · ara korkuluk açıklığı en fazla 50 cm · topuk levhası 15 cm · zemin ile topuk levhası ya da kapı arasındaki açıklık en fazla **1,5 cm** · sütuna bitişik kenarda en az **2 m** koruyucu kafes · komşu platformlar arası açıklık **0,5 m'den az olamaz** · güvenlik freni 0,5 m/s aşılmadan devreye girer.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (C) 7 · 11 · 26 · 28 · 31

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Platform kapısı: en az bir tane, kendiliğinden açılmaz, **dışarı doğru açılmaz**, kapanmadan platform hareket etmez. Halat ve zincir korkuluk ya da kapı olamaz. Erişim mesafesi 50 cm'yi aşarsa basamakları eşit ve 30 cm'den az merdiven. Düşey hareket kumandası **platformda**, şasiyi yatayda yürüten kumanda **platformda değil**. Döşeme ya da çatı üzerine kurulum **yasak değildir**: taşıyıcı elemanların dayanımı değerlendirilir. Şarta bağlı hükmü kesin yasak gibi yazan şık yanlıştır.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (C) 21 · 46 · 47 · 49 · A 48

RAKAM — Ortak

Güvenlik ağı (toplu korumadır; depo ya da geçit olmaz): eğim 20° ve altındaysa düşme yüksekliği **hiçbir durumda 6 m'yi geçemez**. Sistem T yakalama genişliği: düşme ≤ 1 m → ≥ 2 m · ≤ 3 m → ≥ 2,5 m · ≤ 6 m → ≥ 3 m. Sistem S, 35 m²'den küçük ya da kısa kenarı 5 m'den az alanda kullanılmaz. Bindirme: S en az **2 m**, T en az **0,75 m**, **V'de bindirme yapılmaz**. "Sistem D" diye bir sistem yoktur.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (D) 3 · 14 · 19 · 22

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Çatı listesi: güvenli kenar koruma, çatı merdiveni, güvenlik ağı, çalışma platformu, korkuluklu iskele, kayarak düşmeyi önleme sistemi, yaşam hattı. **"Bariyer" kulağa güvenli gelir ama çatı listesinde yoktur** (bariyer genel toplu koruma sayımında geçer). Çatıdaki tehlike kenardan ya da kırılgan yüzeyden düşmektir.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (B) 79 · 80 · A 6

TUZAK KUTUSU Ortak

Bağlantı noktası olarak kullanılmaz: kenar korkuluğu, balkon ve kat merdiveni korkuluğu, taşınabilir merdiven, tesisat borusu, çatı oluğu, baca, başka bir bağlantı halatı. Doğrusu **ankraj noktası**dır; mümkün olduğunca baş seviyesinin üstünde, ayak seviyesinde değil.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (Ç) 6 · 10

TUZAK KUTUSU Ortak

Geri sarmalı düşmeyi durdurucu: kemerle arasına bağlantı halatı **eklenmez** (düşme mesafesi artar), uzatılmaz, birbirine bağlanmaz, bir cihaza tek çalışan bağlanır. Gerekli açıklık hesabına **en az 1 m** ilave güvenlik mesafesi eklenir.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (Ç) 30–35

RAKAM Ortak

Yaşam hattı: esnek dikey hatta sentetik lifli halat ya da çelik tel halat (dokuma şerit yalnız esnek yatay hatta) · yatay hatta sapma açısı **15°'yi geçemez** · her kullanımdan önce kontrol, **yılda en az bir kez** detaylı kontrol · düşmeden sonra kontrol edilmeden kullanılmaz · hat değiştirirken önce yeniye bağlan, sonra eskiden çık.

Yapı İşl. Yön. Ek-5 (Ç) 12–15 · 18 · 23 · 24

DOSYA 06

Yapı İşleri: Kazı, Kalıp, Özel Riskli İşler, Barınma

Ek-1 ile Ek-2 ayrımı, kazı, kalıp sökümü, yıkım ve çalışanların barınma yerleri.

Kaynak: Gün 6 dersi ve 50 soru · A sınıfı 1, 17, 29

Yapı işlerinin ikinci gününde konu yerin altına ve şantiyenin gündelik hayatına iner. İlk ayrım eklerdedir: birinci ek yapı işlerinin kendisini, ikinci ek sağlık ve güvenlik planına özel tedbir yazılması gereken riskli çalışmaları sayar. Hafriyat birincidedir; keson, dalgıç, tünel ikincide.

Kazıda soruların çoğu "ne zaman" ve "hangi derinlikte" diye sorar: yan yüz her vardiyadan önce kontrol edilir, yüz elli santimetreden derin kazıda alttan oyma yasaktır. Barınma ve sosyal tesis soruları ise güzel görünen bir şart ekleyerek kesin bir yasağı yumuşatmaya çalışır: barınma amacıyla çadır ve branda kullanılmaz.

KISA YOL

"Yapı işinin kendisi mi, işin içindeki özel bir tehlike mi?"

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Kendinize sorun: bu, yapı işinin kendisi mi, işin içindeki özel bir tehlike mi? **Hafriyat, nakliye, taşımacılık** yapı işinin kendisidir (Ek-1). Özel riskli çalışmalar (Ek-2): toprak altında kalma, bataklıkta batma, yüksekten düşme · kimyasal ve biyolojik risk, sağlık gözetimi gerektiren işler · iyonlaştırıcı radyasyon · yüksek gerilim hattı yakını · boğulma riski · kuyu, yer altı kazısı, tünel · dalgıç işleri · basınçlı havalı keson · patlayıcı madde · yüksek ses, titreşim, basınç farkı, toz · ağır prefabrik elemanların montaj ve sökümü.

Yapı İşl. Yön. Ek-1 · Ek-2 · A 1

TUZAK KUTUSU Ortak

İşverenin görevleri: alanın düzenli ve temiz tutulması, ulaşım yolları, malzeme kullanımı ve depolama, bakım ve kontrol, atıklar, alt işverenlerle iş birliği. "Alanı bağımsız bölümlere ayırmak" görev değildir. Koordinatör görevlendirmek işverenin sorumluluğunu kaldırmaz. Ek-2'deki işlerin özel tedbirleri sağlık ve güvenlik planına yazılır.

Yapı İşl. Yön. m.5 · 6/2 · 10

AKILDA TUT Ortak

Kazıdan önce: bitişik yapıya etkisi araştırılır, gerekirse tedbir alınır (**"yapı boşaltılır" şartı yoktur**) · yer altı kablo, gaz, su, kanalizasyon hatlarının yeri belirlenir · **meskûn mahalde perde** (yapı bitimine kadar korunur), **dışında uyarı şeridi ve ikaz levhası**.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (B) 62

RAKAM Ortak

Açıkta yapılan **150 cm'den derin** kazıda yan yüzün altını oyup çökertmek yasaktır; **temel ve kanal kazısında her derinlikte** yasaktır (1 metrelik kanal kazısında da). Meskûn mahalde kazı üstü geçit **en az 80 cm** eninde ve iki yanı korkulukludur.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (B) 66 · 67

AKILDA TUT Ortak

Kazının yan yüzü **her vardiyadan önce** kontrol edilir; ayrıca her patlatmadan, beklenmedik parça düşmesinden, desteklerde önemli zarardan, şiddetli yağış, don ve kardan sonra. Göçüğe karşı uygun şev ya da hesaplı destek yapılır; yönetmelik şev açısı için **sayı vermez**.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (B) 63 · 64

TUZAK KUTUSU — Ortak

Destek ve setler iniş-çıkış için kullanılmaz. Hafriyat ve araçlarla kazı kenarı arasında güvenlik mesafesi bırakılır. Kazı makinesinin hareket alanına çalışan girmez. Yağışta kazıda çalışılmaz; şiddetli yağıştan sonra kontrol edilmeden başlanmaz.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (B) 63-71

TUZAK KUTUSU — Ortak İGU

Kalıp işi ehil kişinin gözetiminde, tecrübeli çalışanla yapılır; yeterliliği **her beton dökümünden önce** kontrol edilir, döküm bitene kadar kontrol sürer; beton dökülen kısmın hemen altında çalışılmaz. Söküm maddesi şunları sayar: söküm sırası, güvenli ulaşım, sökülen malzemenin uzaklaştırılıp istiflenmesi, dengeli indirme; alanda görevli olmayan bulunmaz. **"Sökme süresi için betondan numune almak"** mühendislik işidir, söküm güvenliği hükmü değildir.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (B) 81-86 · A 17

TUZAK KUTUSU — Ortak

Patlayıcıyı yeterlik belgesi olan çalışan alır ve ateşler; saklama üreticinin koşullarındadır; **kapsül ile patlayıcı aynı kapta taşınmaz**. Yıkımdan önce havagazı, su ve elektrik bağlantıları kesilir; asbest şüphesinde Asbest Yönetmeliği uygulanır. Kalıp, kazı, yıkım, keson ve ağır montaj işleri ehil kişi gözetiminde yapılır.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (B) 74-78

TUZAK KUTUSU — Ortak

Sivri ve keskin atık **düzenli periyotlarla** uzaklaştırılır (yapının bitmesi beklenmez); uzaklaştırılamıyorsa koruyucuyla korunur, kaplanır. Kaygan zemin temizlenir. Malzeme **hiçbir yükseklikten** doğrudan yere atılmaz. Tehlikeli bölge, ekip bilse de **her durumda** işaretlenir.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (A) 12 · 24-26 · 45

TUZAK KUTUSU — Ortak

Cebri havalandırma **her zaman çalışır durumda** tutulur, zararlı hava akımı oluşturmaz; gerekirse arızayı bildiren sistem bulunur. Temiz hava miktarı çalışanın harcadığı fiziksel güce göre belirlenir. Zehirli, oksijensiz ya da parlayıcı olabilecek ortama girmeden önce hava kontrol edilir. Gündüz çalışma esastır; arıza riskli yerde yedek aydınlatma bulunur.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (A) 35-40

TUZAK KUTUSU — Ortak İGU

Barınma tesisi yanıcı olmayan, kolay tutuşmayan malzemeden yapılır; **barınma amacıyla çadır ve branda kullanılmaz**. Öncüle "termal konfor ve hijyen sağlanırsa" gibi güzel şartlar eklenmesi yasağı değiştirmez. Tek istisna: meskûn mahal dışındaki açık hava işlerinde (yol, demiryolu, köprü) yanmaz çadır. Mangal, maltız, açık ateş kullanılmaz.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (A) 60-62 · Bina ve Eklentileri Yön. Ek-1/66 · A 29

TUZAK KUTUSU — İGU

Dinlenme yeri, daha uygun yer yoksa yemek yeri olarak kullanılabilir; işveren şartları taşıyan işyeri dışı yemek imkânı da sağlayabilir. İkisi de doğrudur.

Bina ve Eklentileri Yön. Ek-1/48 · A 29

TUZAK KUTUSU — Ortak

Dinlenme ve barınmada: yeterli masa ve **arkalıklı sandalye**; yatak ve battaniye temiz, gerektiğinde dezenfekte. Sabit barınma tesisinde dinlenme odası ve **boş vakit değerlendirme odası**, yeterli duş, tuvalet, lavabo aranır; TV, internet, bilgisayar şartı yoktur.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (A) 63-65

TUZAK KUTUSU — Ortak

Soyunma yeri, duş, tuvalet ve lavabo kadın ve erkek için ayrıdır; kirli, tozlu işte iki bölmeli ya da iki ayrı dolap verilir. Duş soyunma yerinden ayrı olabilir, arada kolay geçiş yolu olur. Acil çıkış kapısı dışarıya açılır; raylı ya da döner olmaz, kilitli tutulmaz. İlk yardım eğitimi almış çalışan her an hazır bulunur.

Yapı İşl. Yön. Ek-4 (A) 49-58

DOSYA 07

Kimyasallar, GHS, Asbest, Toz, Kanserojenler

En az kuralı, sınır değer kısaltmaları, asbest, toz, kanserojenler ve etiket dili.

Kaynak: Gün 7 dersi ve 50 soru · A sınıfı 2, 28, 33, 34 · İYH 10, 19, 48

Kimyasal dosyası beş yönetmeliği bir araya getirir ama soruların mantığı ortaktır. Önlem sorularında doğru olan hep "en az"dır: en az çalışan, en az miktar, en az süre. Sıra sorularında ikame başta, kişisel koruyucu sondadır. Kısaltma sorularında süreye bakılır: sekiz saat, on beş dakika, hiçbir an.

Asbestte sınav iki listeyi karıştırır: yasak olanlar ile kurala bağlı olanlar. Çıkarmak, satmak, ithal etmek yasaktır; sökmek, yıkmak, tamir etmek ise yönetmeliğin kurallarıyla yapılır. Etiket sorularında da tek bir ayrıntı işi çözer: iki alevli sembolü alttaki daire ayırır.

KISA YOL

"H tehlikeyi söyler, P ne yapacağınızı."

KARŞILAŞTIRMA · ÜÇ KISALTMA, ÜÇ SÜRE

Kısaltma	Anlamı
TWA	8 saatlik zaman ağırlıklı ortalama
STEL	15 dakikalık üst sınır
CEILING	çalışma süresinin hiçbir anında aşılmaz

Kimyasal Yön. m.4/1-d · Ek-1

TUZAK KUTUSU — Ortak, İGU

Kimyasal önlemlerinde doğru olan hep **en az**dır: en az sayıda çalışan, en az miktar, en az maruziyet süresi. "Olabildiğince çok çalışanla", "gerekenden fazla" diyen şık yanlıştır.

Kimyasal Yön. m.7/1

AKILDA TUT — Ortak

İkame mümkün değilse sıra: mühendislik kontrolü → toplu koruma (havalandırma, organizasyon) → kişisel korunma. KKD toplu önlemin yerine geçmez, onunla birlikte uygulanır. Patlayıcı ortamda: önce tehlikeli derişimi önle, sonra tutuşturucu kaynağı, sonra zararı azalt.

Kimyasal Yön. m.7/1-g, i

RAKAM — Ortak

TWA 8 saatlik zaman ağırlıklı ortalama · **STEL** 15 dakikalık üst sınır · **CEILING** çalışma süresinin hiçbir anında aşılmaz. TWA uygun olsa da STEL aşımı sınır aşımıdır. Solunum bölgesi: kulakları birleştiren çizginin ortası merkezli **30 cm yarıçaplı** kürenin başın önünde kalan yarısı. Mesleki sınır değer havaya, biyolojik sınır değer vücuda bakar.

Kimyasal Yön. m.4/1 · Ek-1

TUZAK KUTUSU — Ortak, İYH

"**Deri**" işareti maddenin vücuda deri yoluyla da önemli miktarda geçebileceğini gösterir. Yakmak başka, deriden emilmek başkadır: nitrobenzen, kloroform, etilbenzen, etilen glikol tabloda "Deri" işaretlidir; **nitrik asit** deriyi yakar ama işaretli değildir.

Kimyasal Yön. Ek-1 dipnot 3 · İYH 48

TUZAK KUTUSU — Ortak

EINECS (mevcut kimyasalların Avrupa envanteri) ve CAS (kimyasal abstrakt servis numarası) sınır değer değil **kayıt numarası**dır. ppm = 1 m³ havadaki **mililitre** (milimetre değil); mg/m³ = 1 m³ havadaki miligram.

Kanserojen Yön. Ek-2 dipnotları

RAKAM — Ortak

Kanserojen Yönetmeliği Ek-2 (8 saatlik sınır): benzen **1 ppm** (Deri) · vinilklorür monomeri **3 ppm** · sert ağaç tozu **5 mg/m³** (başka ağaç tozuyla karışıksa karışımın tümüne uygulanır).

Kanserojen Yön. Ek-2

AKILDA TUT — Ortak, İYH

Kanserojende sıra: daha az tehlikelisiyle **değiştir** → mümkün değilse **kapalı sistem** → o da olmuyorsa maruziyeti **en az düzeye indir**; her durumda Ek-2 sınır değerleri aşılamaz. Muadil teknik olarak yoksa kullanım yasak hâle gelmez, kapalı sistemle sürer. Kirlenme ihtimali olan yerde **yemek, içmek, sigara önlenir**; "uzak köşe, iyi havalandırma, levha" bunu değiştirmez. Risk değerlendirmesinde maruziyetin türü, düzeyi, süresi belirlenir (cinsiyet değil).

Kanserojen Yön. m.5 · 6 · 7 · 12 · İYH 19

RAKAM — Ortak

Kayıt saklama: kanserojen ve asbest **40 yıl** (maruziyet sona erdikten sonra) · toz **15 yıl** (işten ayrılma tarihinden itibaren). İşyeri kapanırsa kanserojen kayıtları SGK il müdürlüğüne teslim edilir.

Kanserojen Yön. m.17 · Asbest Yön. m.17 · Tozla Müc. Yön. m.14

TUZAK KUTUSU — Ortak

Asbestte **yasak**: çıkarma, işleme, satış, ithalat, asbestli ürün üretimi. **Yasak değil, kurala bağlı**: söküm, yıkım, tamir, bakım, uzaklaştırma. Asbestli malzeme yıkımdan önce sökülür; iş, asbest söküm uzmanı nezaretinde asbest söküm çalışanınca yapılır.

Asbest Yön. m.5 · 7 · 8

RAKAM Ortak

Asbest sınır değeri **0,1 lif/cm³** (8 saatlik ortalama). Sayılan lif: uzunluğu 5 mikrondan büyük, eni 3 mikrondan küçük, boyu eninin **3 katından** büyük ("5 katı" çeldiricidir). Akciğer radyografisi tekrar aralığı **2 yılı aşamaz**. Sağlık gözetiminde efor testi sayılmaz.

Asbest Yön. m.10/2 · 11 · 16 · Ek-I

TUZAK KUTUSU Ortak

Asbest bildirimi işe başlamadan önce, iş planıyla birlikte **Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne** yapılır. İçeriği: unvan ve adres, asbestin türü ve miktarı, işler, çalışan sayısı, başlama tarihi ve süre; asbest söküm uzmanı ve söküm çalışanı belgeleri. **Risk değerlendirmesi sonucu ve işyeri hekimi belgesi bildirimde sayılmaz.**

Asbest Yön. m.9

TUZAK KUTUSU Ortak

Asbestte çalışan kendi giysisiyle çalışmaz; koruyucu giysi işyeri dışına çıkmaz, eve götürülmez; koruyucu giysi ile kendi giysisi ayrı yerde saklanır; tozlu işte duş. Mali yük çalışana getirilemez.

Asbest Yön. m.14

AKILDA TUT Ortak İGU

İnert "etkisiz" demektir: akciğere ulaşır ama yapısal ya da fonksiyonel bozukluk yapmaz. Solunabilir toz ise tozun ne kadar derine indiğini anlatır (0,1–5,0 mikron), zararsız olduğunu söylemez. Kristal SiO_2: kuvars, tridimit, kristobalit (silikoz). Toz ölçümü ağırlıkla, lifsi tozda lif sayısıyla yapılır.

Tozla Müc. Yön. m.4 · A 33

AKILDA TUT Ortak İGU

H tehlikeyi söyler, P ne yapacağınızı. H2 fiziksel · H3 sağlık · H4 çevre. P1 genel · P2 önleme · P3 müdahale · P4 depolama · P5 bertaraf. Bunlar kod serileridir.

SEA Yön. Ek-3 · Ek-4 · A 34

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

İki alevli sembolü alttaki daireyle ayırın: düz alev → madde kendisi **alevlenir**; **daire üstünde alev → oksitleyici** (kendisi yanmayabilir, yangına oksijen verir). Ele ve metale dökülen sıvı → aşındırıcı. Patlayan bomba → patlayıcı. Gaz silindiri → basınçlı gaz.

SEA Yön. Ek-5 · A 2

TUZAK KUTUSU Ortak

Uyarı kelimesi: "Tehlike" daha ciddi, "Dikkat" daha az ciddi kategori; etikette **"Tehlike" varsa "Dikkat" yazılmaz**. Kuru kafa (GHS06) varsa ünlem (GHS07) gerekmez. Radyoaktiflik için GHS işareti yoktur.

SEA Yön. m.4/1-ff · 22/3 · 28/1

AKILDA TUT Ortak

Güvenlik bilgi formu 16 başlıktır: **4** ilk yardım (akut ve sonradan görülen belirtiler) · **8** maruz kalma kontrolü, kişisel korunma · **10** kararlılık ve tepkime (ısınmada bozunma, kaçınılacak durumlar) · **11** toksikolojik · **12** ekolojik (bozunabilirlik, biyobirikim) · **13** bertaraf. Yıllık üretim miktarı formda yoktur.

KKDİK Ek-2

AKILDA TUT Ortak DSP

Toplamsal 2 + 2 = 4 · **sinerji** 2 + 2 > 4 · potansiyalizasyon 0 + 2 > 2 · antagonizma etkiyi azaltır. Doz sorulursa **LD50** (yarısını öldüren doz), derişim sorulursa **LC50** (solunum); ED50 istenen etkiyi yarısında oluşturan doz, NOAEL olumsuz etkinin görülmediği en yüksek doz. Değer küçüldükçe madde **daha zehirlidir**.

Toksikoloji · Gün 7 · DSP 31

TUZAK KUTUSU Ortak

Basit boğucu: metan, karbondioksit, azot. Kimyasal boğucu: karbonmonoksit (hemoglobine bağlanır), hidrojen sülfür. **Azot dioksit basit boğucu değil tahriş edicidir**; azot ile azot dioksiti karıştırmayın.

Toksikoloji · Gün 7

RAKAM Ortak İYH

Kurşun: kanda **40 µg/100 ml**'nin üstünde tıbbi gözetim yapılır; bağlayıcı biyolojik sınır değer **70 µg/100 ml**'dir.

Kimyasal Yön. Ek-2/1.1–1.2

ANALİZ 08

A Sınıfı Çözümlerinden: Fiziksel Etmenler, Kurul, Eğitim, Mevzuat Rakamları

Gazi Mayıs 2026 A sınıfı çözümlerinden: sınav hangi rakamı, hangi listeyi nasıl bozdu?

Kaynak: Gazi Mayıs 2026 A sınıfı 1-50 · bir kısmı İYH ve DSP sorularında da çıktı

A sınıfı kitapçığının çözümünde aynı üç oyun tekrar tekrar karşımıza çıktı. Birincisi sayıyı şişirmek ya da komşu sayıyla değiştirmektir: beş yıl yerine on yıl, yirmi metre yerine daha büyük bir değer. İkincisi sırayı ters çevirmektir: kulak koruyucunun etkisi sınır değerde hesaba katılır, eylem değerinde katılmaz; şık bunu tersinden yazar. Üçüncüsü listeye yabancı bir öğe eklemektir.

Konu dosyalarına giren sorular ilgili dosyada anlatıldı. Bu köşede fiziksel etmenler, kurul, eğitim, yangın, elektrik ve genel mevzuat sorularından geriye kalan bilgiler var. Bir kısmı İşyeri Hekimliği ve Diğer Sağlık Personeli sınavlarında da soruldu; rozetlere bakın.

KISA YOL

"Muayenede beş, üç, bir. Risk değerlendirmesinde iki, dört, altı."

RAKAM İGU

Acil durum destek elemanı: çok tehlikelide her **30**, tehlikelide **40**, az tehlikelide **50** çalışana kadar, **söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin her biri için** en az 1 kişi. Hesap: çalışan sayısını sınıfın sayısına böl, küsuratı yukarı yuvarla, üç ekiple çarp. Şıklardaki küçük sayı tek ekipte kalanın sayısıdır. İlk yardım ekibi bu hesaba girmez.

Acil Durumlar Yön. m.11/3 · A 3

TUZAK KUTUSU İGU

Biyolojik etkene maruziyet olabilecek işler: gıda üretimi, tarım, hayvanlarla temas, sağlık hizmetleri, klinik-veteriner-tanı laboratuvarları, atık, kanalizasyon arıtma. "**İnorganik** laboratuvar" listede yoktur; inorganik, canlı materyal yok demektir.

Biyolojik Etkenler Yön. Ek-I · A 5

AKILDA TUT İGU

İş hijyeni tanımının üç kolu: **fiziksel** gürültü, titreşim, aydınlatma, iyonlaştırıcı olmayan radyasyon · **kimyasal** toz, gaz · **biyolojik** virüs, bakteri, mantar. Virüsü fiziksel etmenlerin arasına koyan şık yanlıştır.

İş Hijyeni Ölçüm Yön. m.4/1-ğ · A 7

RAKAM İGU DSP

Gürültü: en düşük eylem değeri **80**, en yüksek eylem değeri **85**, maruziyet sınır değeri **87 dB(A)**. Kulak koruyucunun etkisi **yalnız sınır değerde** hesaba katılır (kulağa ulaşan sese bakar); eylem değerlerinde katılmaz, yoksa işveren tıkaç dağıtıp asıl önlemden kaçabilirdi. Sırayı ters çeviren şık çeldiricidir.

Gürültü Yön. m.5 · A 14 · DSP 46

RAKAM İGU İYH

Titreşim (8 saat, m/s²): el-kol sınır **5**, eylem **2,5** · bütün vücut sınır **1,15**, eylem **0,5**. El-kolda eylem değeri sınırın yarısıdır. Çeldirici: 1,15'in "1,5" diye yazılması.

Titreşim Yön. m.5 · İYH 16

TUZAK KUTUSU İGU

Titreşimde eylem planı titreşimi **azaltan** önlemleri sayar: başka çalışma yöntemi, uygun ekipman seçimi, bakım programı, işyerinin uygun tasarımı. "Uzaktan erişimli algılama sistemi" modern görünür ama ölçmek azaltmak değildir; listede yoktur.

Titreşim Yön. m.8/3 · A 15

AKILDA TUT İGU

Termal konfor: PMV ölçeği −3 ile +3 arasındadır, 0 nötrdür. **PMV sıfıra yaklaştıkça PPD (memnun olmayanların yüzdesi) azalır**; sıcağa ya da soğuğa, hangi yöne kayarsa kaysın artar. PMV yalnız sıcaklığa bağlı değildir: nem, hava hızı, giysi ve metabolizma da hesaba girer.

TS EN ISO 7730 · A 16

RAKAM İGU

Kilitli elektrik işletme yeri: çıkış yolu **en fazla 20 m** (60 kV ve üstünde 40 m) · kapı serbest yüksekliği en az **200 cm**, genişliği en az **70 cm** · koridorun bir değil **iki yanına** kapı. Sabit merdiven ve kayma düzeni **kullanılabilir**. Doğruyu soran soruda sayılar şişirilmişse sayısız şıkka bakın.

Kuvvetli Akım Tes. Yön. m.35 · A 10

AKILDA TUT İGU İYH DSP

Ekranlı araç eğitimi konuları: riskler ve korunma yolları, doğru oturuş, gözlerin korunması, gözü en az yoran yazı karakterleri ve renkler, gözleri kısa sürelerle dinlendirme, ara dinlenmeleri ve egzersiz. Sandalye yüksekliği ve sırt dayanağı **ayarlanabilir**, dayanak esnek olmalıdır; "eğimi sabitlemek" yanlış yöndedir. Ekran göz hizasında, aydınlatma uygun ve yansımasız, ara düzenli.

Ekranlı Araçlar Yön. m.6/2 · m.7 · Ek · A 11 · İYH 9 · DSP 7, 28

TUZAK KUTUSU İGU İYH

Kurul üyesi eğitimi 9 konudur; **iş hijyeninin temel ilkeleri, acil durum önlemleri, meslek hastalıkları** listededir. Listede olmayan örnek: "bilgi belge yönetimi".

İSG Kurulları Yön. m.7/1 · A 20

RAKAM İGU İYH

Kurul çalışma usulü: gündem, yer, gün ve saat **en az 48 saat önce** bildirilir · üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır, katılanların salt çoğunluğuyla karar alır · **çekimser oy kullanılamaz** · eşitlikte **başkanın oyu** belirler ("15 gün sonra yeniden toplanır" diye kural yok) · toplantı süresi çalışma süresinden sayılır. Başkan işveren ya da vekili, sekreter **iş güvenliği uzmanı**; uzmanın tam zamanlı olmadığı işyerinde sekretaryayı insan kaynakları ya da idari işler yürütür.

İSG Kurulları Yön. m.6/2 · 9/1 · A 27 · İYH 20

RAKAM İGU

İş hijyeni laboratuvarı, yeterlik belgesinde **yer almayan bir metotla** ölçüm yaparsa belgesi **6 ay** askıya alınır. İşverenin istemesi, sık ölçüm, işyerinin tehlike sınıfı askı sebebi değildir.

İş Hijyeni Ölçüm Yön. m.31/5 · A 21

RAKAM İGU

OSGB yetki belgesi askısı merdiveni: gerçeğe aykırı evrak, ortak uygunsuzluğunun 30 günde düzeltilmemesi **3 ay** · esaslara aykırı şube ya da irtibat bürosu, yetki alınan adres ya da il dışında hizmet, hizmetin devri **6 ay** · onaysız adres değişikliği, unvan değişikliğini 30 günde bildirmeme **1 yıl**.

İSG Hizmetleri Yön. m.22/3 · A 25

RAKAM İGU DSP

İSG eğitiminde geçen süre **çalışma süresinden sayılır**. Haftalık 45 saati aşan kısım fazla çalışmadır: saat ücreti **%50** artırılır. %25 ise fazla sürelerle çalışmanın zammıdır (sözleşmeyle 45'in altında belirlenen süreyi aşan, 45'e kadar olan çalışma). Eğitimin maliyeti çalışana yansıtılamaz.

6331 m.17 · 4857 m.41 · A 22

RAKAM İGU

Çocuk çalışanın süresi: okula devam ediyorsa eğitim döneminde, eğitim saatleri dışında, günde **2** ve haftada **10** saat · zorunlu ilköğretimi bitirmiş ve okula gitmeyen günde 7, haftada 35 · 15 yaşını tamamlamışsa günde 8, haftada 40'a kadar.

4857 m.71 · A 36

RAKAM İGU

Yangın güvenlik holü: duvar **120 dakika**, kapı **90 dakika** dayanıklı ve duman sızdırmaz · taban alanı **3–6 m²** · kaçış yönündeki boyut en az **1,8 m**. Karışan öbür hol: acil durum asansörü önünde 6–10 m², hiçbir boyutu 2 m'den az olamaz.

Binaların Yangından Kor. Yön. m.34 · A 37

RAKAM İGU İYH DSP

Periyodik muayene en geç: az tehlikeli **5** · tehlikeli **3** · çok tehlikeli **1** yıl · çocuk, genç ve gebe çalışanlarda **6 ay**. Hekim gerek görürse kısaltır. Risk değerlendirmesinin 2-4-6'sıyla karıştırmayın: muayenede sayılar 5-3-1.

İşyeri Hekimi Yön. m.9/2-c · A 46

AKILDA TUT İGU İYH DSP

Meslek hastalıkları listesi: **A** kimyasal · **B** mesleki cilt · **C** pnömokonyozlar ve solunum · **D** mesleki bulaşıcı · **E** fizik etkenler (gürültü, titreşim, basınç, ışınlar). "Psikolojik meslek hastalıkları" diye bir grup yoktur.

MKGK Oranı Tespit Yön. m.18 · Ek-2 · A 43 · DSP 26

TUZAK KUTUSU İGU

Sağlık verisi özel nitelikli kişisel veridir: hekim, çalışanın açık rızası ya da hukuki zorunluluk olmadan paylaşmaz; sözlü paylaşım da paylaşımdır. İşverene yalnız **sonuç** bildirilir (işe elverişli ya da değil), hastalığın adı söylenmez.

İşyeri Hekimi Yön. m.11/1 · 6331 m.15/5 · A 8

AKILDA TUT İGU DSP

Andragoji yetişkin, pedagoji çocuk eğitimidir (heytagoji öz yönetimli öğrenme, senagoji yaşlıların eğitimi). İşi insana uydurmak **ergonomi**dir; yalnız vücut ölçülerini inceleyen **antropometri** ergonomiye veri sağlar. Maslach'ın üç boyutu: duygusal tükenme → duyarsızlaşma → kişisel başarı duygusunda azalma (fiziksel, maddi tükenme yok).

A 9, 12, 38 · DSP 10

AKILDA TUT İGU

Tarih sırası: Dilaver Paşa Nizamnamesi → Maadin Nizamnamesi (Osmanlı, maden) → **3008** sayılı İş Kanunu (1936 kabul, **1937 yürürlük**) → 1475 (1971) → 4857 (2003). Babil görünce Hammurabi; Agricola madencilerin hastalıkları, Ramazzini meslek hastalıkları.

İSG tarihi · A 24, 26

AKILDA TUT İGU

Maden: **röset** kuyu ve başaşağıların katlardaki yatay yollarla bağlantı yeridir (bür: yer üstüyle bağlantısız kuyu · baca: maden içi galeri · topuk: güvenlik için bırakılan kısım). Patlayıcı madde yönergesinde tüketim planı, tecrit ve **havalandırma** vardır, **aydınlatma** yoktur. Açık işletme yönergesinde kademeye verilecek **en çok** yükseklik yazar, "en düşük" değil.

Maden İSG Yön. m.4 · Ek-1/6.12 · Ek-2/1.12 · A 35, 41, 47

ANALİZ 09

İşyeri Hekimliği: Mevzuat ve Görevler

İşyeri Hekimliği sınavı: görev başlıkları, sağlık raporu, bildirim, ölçüm ve işaretler.

Kaynak: Gazi Mayıs 2026 İYH 1-25 ve 26-50 çözümleri

İşyeri Hekimliği sınavının mevzuat soruları hekimin ne yapacağını değil, yaptığı işin yönetmelikte nerede yazdığını sorar. Görev doğrudur ama başlık yanlıştır; kurum doğrudur ama görev başkasınındır. Bu yüzden görevleri başlıklarıyla, yetkileri kurumlarıyla birlikte öğrenmek gerekir.

Rakam sorularında da aynı dikkat işe yarar. Titreşimde bir virgül on beş, bir virgül beş diye yazılır; radyasyonda yirmi yerine otuz konur; sözleşmede bir gün üç gün olur. Rakamı tanıyorsanız oynanmış hâlini hemen görürsünüz.

KISA YOL

"Bu soruda doğru görev değil, doğru çekmece aranıyor."

TUZAK KUTUSU İYH

Hekimin görevleri beş "çekmece"dir: rehberlik · risk değerlendirmesi · sağlık gözetimi · eğitim ve kayıt · ilgili birimlerle iş birliği. "Risk değerlendirmesi çalışmalarına katılmak" hekimin görevidir ama **sağlık gözetimi** başlığında değil, kendi başlığındadır. İşe dönüş muayenesi, devamsızlık–tehlike ilişkisi, bulaşıcı hastalık kontrolü sağlık gözetimindedir. Soru doğru görevi değil, doğru çekmeceyi arar.

İşyeri Hekimi Yön. m.9/2 · İYH 13

TUZAK KUTUSU İYH

Hekim, yeni teknoloji ve donanımın sağlık açısından değerlendirilmesine **katılır**; bu sürecin dışında bırakılması görevinin engellenmesidir. Hak ve yetkileri görevini yaptığı için kısıtlanamaz. Hekim işi kendisi durdurmaz, işverene başvurur.

İşyeri Hekimi Yön. m.9/2-d · m.10 · 6331 m.8/1 · İYH 7

TUZAK KUTUSU İYH DSP

İş kazası geçiren ya da meslek hastalığına yakalananların **rehabilitasyonu için ilgili birimlerle iş birliği** hekimin görevidir. Diğer sağlık personelinin görevleri: sağlık ve çalışma öyküsünü forma yazmak, muayenede hekime yardım, sağlık eğitiminde görev almak, özel politika gerektiren grupları takip etmek, çalışan temsilcisi ve destek elemanlarına destek olmak.

İYH ve DSP Yön. m.9/2-d · m.16/2 · DSP 15

RAKAM İYH DSP

Tam gün işyeri hekimi eşiği: az tehlikeli **2000** · tehlikeli **1000** · çok tehlikeli **750** çalışan (tehlike arttıkça eşik düşer; "1500" çeldiricidir). Eşiğin altında çalışan başına ayda en az **5 · 10 · 15 dakika**.

İYH ve DSP Yön. m.12 · DSP 42

TUZAK KUTUSU İYH

Sağlık raporu **işyeri hekiminden** alınır. 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli işyerlerinde ÇASMER'lerden, aile hekimlerinden ya da diğer **kamu** sağlık hizmeti sunucularından da alınabilir. Ayırt edici kelime "kamu"dur: **özel hastane** sayılmaz.

6331 m.15/3 · İYH 15

GÜNCEL HÂL İYH DSP

Sağlık Raporları Yönetmeliği RG 19.05.2026'da yayımlandı (sınavdan sonra). Sağlık raporu sorularında güncel metne de bakın; meslek hastalığı raporlarının karar alanına "Karar Sosyal Güvenlik Kurumunca verilecektir." yazılması bu yönetmeliktedir (m.28/8).

Sağlık Raporları Yön. · RG 19.05.2026

AKILDA TUT İYH

Meslek hastalığında yol: işyeri hekimi **ön tanı** koyar ve yetkilendirilmiş sağlık hizmeti sunucusuna **sevk eder** → o kuruluş tanı koyduğu vakayı **en geç 10 gün** içinde SGK'ye bildirir → kararı **Kurum Sağlık Kurulu** verir. "Rapor kesin tanıyı koyan kuruluşça işverene tebliğ edilir" ifadesi yanlıştır. İşveren, kendisine bildirilen meslek hastalığını öğrendiği tarihten itibaren **3 iş günü** içinde SGK'ye bildirir.

6331 m.14 · 5510 m.14 · İYH 41

RAKAM İYH

Kanda kurşun **70 μg/100 ml** bağlayıcı sınırı aşılırsa yapılacaklar: risk değerlendirmesi gözden geçirilir · çalışan maruziyetin olmadığı işe alınabilir · aynı maddeye maruz diğer çalışanlar kontrol edilir · çalışan sevk edilir. **Tedaviyi düzenlemek ve takibini yapmak** işyeri hekiminin görevleri arasında sayılmaz.

Kimyasal Yön. m.12 · Ek-2 · İşyeri Hekimi Yön. m.11 · İYH 10

TUZAK KUTUSU İYH

Çalışanın yükümlülükleri: tehlikeyi kendisi çözmeye kalkmaz, işverene ya da temsilciye **derhal haber verir** · güvenlik donanımını keyfî çıkarmaz, değiştirmez · **kendi görev alanında** işveren ve temsilciyle iş birliği yapar. Risk değerlendirmesini yürütmek işverenin işidir.

6331 m.19/2 · İYH 14

AKILDA TUT İYH

Uygun personel yoksa işveren İSG hizmetinin **tamamını ya da bir kısmını** OSGB'den alabilir; eğitim de bu hizmetin parçasıdır. Kamu kurumları da bu hizmeti dışarıdan alabilir. "Yalnız", "alınamaz", "zorundadır" gibi kesin kelimeli öncüllere dikkat.

6331 m.6 · İYH 21

TUZAK KUTUSU İYH

Akreditasyon zorunlu ölçümler listesinde **kişisel gürültü maruziyeti**, tüm vücut titreşimi ve aydınlatma ölçümü vardır; **ortam gürültüsü** ölçümü yoktur. "Gürültü" kelimesini görüp hemen zorunlu demeyin: kişisel mi, ortam mı?

İş Hijyeni Ölçüm Yön. m.8/1 · EK-1 · İYH 2

TUZAK KUTUSU İYH

İş hijyeni ön incelemesinde bakılanlar: maruziyet kaynakları · **maruziyet süreleri** · üretim süreci ve teknikleri · iş organizasyonu, vardiyalar, görevler. "**Yükümlülük süresi**" burada geçmez; o, meslek hastalıkları listesinde işten ayrıldıktan sonra hastalığın en geç ne zaman ortaya çıkarsa meslekten sayılacağını gösterir.

İş Hijyeni Ölçüm Yön. m.14/1 · İYH 30

TUZAK KUTUSU İYH DSP

Ölçüm dört durumda tekrarlanır: kontrol tedbirlerinin etkinliğini görmek için · ortamda ya da kişisel maruziyette değişiklik olunca · müfettiş teftişte isteyince · işyeri hekimi ya da iş güvenliği uzmanı gerekli görünce. **İş kazası** bu listede yoktur; o, risk değerlendirmesinin yenilenme sebebidir.

İş Hijyeni Ölçüm Yön. m.5/2 · DSP 34

AKILDA TUT İYH DSP

Kendinize sorun: ortamı mı değiştirdim, davranışı mı? Ses yalıtımı, akustik panel, yayılımı kesmek → **mühendislik önlemi**. Daha sessiz makine → ikame. Çalışma süresini düzenlemek, dinlenme arası → **yönetsel önlem**. Kulak koruyucu → KKD, en altta. Kartlı geçiş yalnız yetkisizi dışarıda tutar, içeridekinin maruziyetini azaltmaz.

Gürültü Yön. m.8 · İYH 3 · DSP 14

AKILDA TUT İYH

Önlem tehlikenin kendisine dokunuyorsa **kaynakta**dır: ikame, ıslak yöntem, kapalı sistem, yerel emme. Yalnız süreyi ya da insanı değiştiriyorsa **kişiye yönelik**tir: **rotasyon** tehlikeyi azaltmaz, maruziyet süresini böler.

6331 m.5 · İYH 26

TUZAK KUTUSU İYH

Gürültü + işyerindeki **ototoksik kimyasal** = sinerji; risk değerlendirmesinde bu etkileşim dikkate alınır. İlaç tedavisi işyerinden gelen bir maruziyet değildir; yaşa bağlı kayıp sinerji değil üst üste binmedir.

Gürültü Yön. m.7/1-ç · İYH 45

TUZAK KUTUSU İYH

Patlayıcı ortamda özel risk değerlendirmesinin dört başlığı: **ortam** (oluşma ihtimali, kalıcılığı) · **kaynak** (statik elektrik dâhil tutuşturucu kaynaklar) · **etkileşim** (tesis, madde, proses) · **büyüklük** (olası etkinin). "Müdahale ekipmanının kapasitesi" patlamadan sonraki acil durumun konusudur, listede yoktur.

Patlayıcı Ortamlar Yön. m.6/1 · İYH 31

TUZAK KUTUSU İYH

KBRN: radyolojik ve nükleer acil durum çalışanları için izin verilen doz düzeylerini **Nükleer Düzenleme Kurumu** belirler (Sağlık Bakanlığı değil). Sıcak bölge kirlendiği tespit edilen, soğuk bölge kirlenmesi muhtemel olmayan temiz bölgedir; acil tıbbi müdahale ve ambulans soğuk bölgede çalışır.

KBRN Görev Yön. m.4 · m.17 · İYH 32

RAKAM İYH DSP

Radyasyon görevlisi: ardışık 5 yılın ortalaması **20 mSv**, herhangi bir yılda **50 mSv**. Özel durumda ışınlanacak görevli: herhangi bir yılda **50**, birbirini izleyen 10 yılın yıllık ortalaması **20**, toplam **100 mSv**. Çeldiriciler "30" ve "40"tır. Emziren çalışan radyoaktif kontaminasyon riski taşıyan işte çalıştırılmaz; hamileliğin bildirilmesi çalışmaya engel değildir.

Radyasyon Güvenliği Yön. m.10-12 · İYH 17 · DSP 8

RAKAM İYH

Güvenlik işaretleri: **yasaklayıcı** daire, beyaz zemin, kırmızı çerçeve ve çapraz çizgi; kırmızı kısım alanın **en az %35**'i · **uyarı** üçgen, sarı zemin · **acil çıkış ve ilkyardım** dikdörtgen ya da kare, yeşil zemin · **yangınla mücadele** dikdörtgen ya da kare, kırmızı zemin, beyaz piktogram. Kırmızıyı görünce "yuvarlak" demeyin: yangın ekipmanının yerini gösteriyorsa dikdörtgendir. Daire yalnız yasağa ait değildir; **emredici işaret de dairedir** (mavi zemin).

Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yön. Ek-2 · İYH 11

AKILDA TUT İYH DSP

Biyolojik risk grupları basamak gibidir: **1** hastalık yapma ihtimali yok · **2** hastalık yapabilir, topluma yayılma olasılığı yok, etkili korunma ya da tedavi var · **3** ağır hastalık, yayılma riski bulunabilir, genellikle tedavi var · **4** ağır hastalık, yayılma riski yüksek, etkili tedavi yok. Topluma yayılma ilk kez grup 3'te başlar.

Biyolojik Etkenler Yön. m.5 · İYH 5

RAKAM İYH

Çocuk işçi: 14 yaşını bitirmiş, 15 yaşını doldurmamış, ilköğretimini tamamlamış kişi → yalnız Ek-1'deki hafif işler (ör. çiçek satışı ve düzenlenmesi). Genç işçi: 15'ini tamamlamış, 18'ini tamamlamamış → Ek-2 işleri (çay işleme, kasap yardımcılığı, kurutmacılık, süpürge imalatı gibi).

Çocuk ve Genç İşçiler Yön. m.4 · Ek-1 · Ek-2 · İYH 33

TUZAK KUTUSU İYH

Türkiye'nin onayladığı ILO sözleşmeleri listesi **2 numarayla** başlar; 100 (Eşit Ücret), 115 (Radyasyondan Korunma), 138 (Asgari Yaş) onaylıdır. **1 No'lu Çalışma Saatleri Sözleşmesi onaylı değildir**; "1 numara, ilk sözleşme" diye onaylı saymayın.

ÇSGB · Onaylanan ILO Sözleşmeleri · İYH 4

ANALİZ 10

İşyeri Hekimliği: Meslek Hastalıkları ve Epidemiyoloji

İşyeri Hekimliği sınavı: meslek hastalıkları, işle ilgili hastalıklar ve araştırma tipleri.

Kaynak: Gazi Mayıs 2026 İYH 1–25 ve 26–50 çözümleri · sınav bilgisi olarak

Bu köşedeki bilgiler sınav bilgisi olarak derlendi; tanı ya da tedavi önerisi değildir. Sınav, meslek hastalığı ile işle ilgili hastalığı, beklenen sıklık ile saptanan sayıyı, yükümlülük süresi ile maruziyet süresini birbirine karıştırır. Vaka sorularında ise tabloyu belirleyen iki üç anahtar bulguyu tanımanız beklenir.

Epidemiyoloji soruları hem İşyeri Hekimliği hem Diğer Sağlık Personeli sınavında çıktı. Üç araştırma tipini soruluş biçiminden ayırabilirsiniz: bir andaki sıklık, ileriye izlem ya da hastadan geriye bakış.

KISA YOL

"Kohort gerçek riski, vaka-kontrol tahmini riski verir."

AKILDA TUT İYH

Neden işe özgüyse **meslek hastalığı**; neden çoksa ve iş yalnız seyri ağırlaştırıyorsa **işle ilgili hastalık** (örnek: kronik bronşit). İşle ilgili hastalıklar meslek hastalıklarından daha sık görülür. Asbestozis işle ilgili değil, doğrudan meslek hastalığıdır.

ÇSGB Meslek Hastalıkları Rehberi · 5510 m.14 · İYH 37

RAKAM İYH

Beklenen meslek hastalığı sıklığı: yılda her bin işçi için **4–12** yeni olgu. Bu, tanı konan sayı değildir; saptanan sayı beklenenin çok altındadır. SGK 2024 yıllığında (4/1-a) tanı gruplarında ilk sıra "**listede olmayan başka bir hastalık**"tır (403/888), ikinci sıra solunum sistemi (146).

ÇSGB MH Rehberi · SGK İstatistik Yıllığı 2024 Tablo 3.1.10 · İYH 39, 43

RAKAM İYH

Meslekte kazanma gücü **en az %10** azalan sigortalı sürekli iş göremezlik gelirine hak kazanır. Gürültüye bağlı kalıcı işitme kaybı ortam değişince düzelmez, yalnız ilerlemesi durur; geçici eşik kayması ise maruziyet bitince geri döner.

5510 m.19 · İYH 42

RAKAM İYH

Yükümlülük süresi (işten ayrıldıktan sonra hastalığın en geç ortaya çıkması gereken süre): **asbestoz 10 yıl**. Şıklardaki "40 yıl" çeldiricidir; kayıt saklama süresiyle karıştırmayın.

MKGK Yön. m.18 · Meslek Hastalıkları Listesi C-1b · İYH 47

TUZAK KUTUSU İYH

ILO 2010 meslek hastalıkları listesinde hedef organ başlıkları dörttür: solunum · cilt · kas-iskelet · mental ve davranışsal bozukluklar ("nefes, deri, kas, ruh"). **Kalp ve damar** hastalıkları ayrı başlık olarak yoktur.

ILO Meslek Hastalıkları Listesi 2010 · İYH 6

AKILDA TUT İYH

Sınavdaki vaka eşleştirmeleri: kemirgen teması + giriş yerinde ülser + aynı tarafta ağrılı lenf bezi → **tularemi** (şarbonda lezyon ağrısız ve siyah kabukludur, hayvan postu ya da yün teması aranır) · amalgamla altın kaplama + titreme + utangaçlık, kaygı, uykusuzluk → **cıva** (kurşunda kansızlık ve karın ağrısı, manganezde parkinson benzeri tablo beklenir).

İYH 44, 46 · MH Listesi A-6

TUZAK KUTUSU İYH

Alüminoz bir metal pnömokonyozudur; rehbere göre maruziyet bittikten sonra da ilerleyebilir. Fibrozla giden bir pnömokonyozda "prognoz iyidir" diyen şık yanlıştır. Mesleki deri kanseri etkenleri: is, zift, katran, polisiklik aromatik hidrokarbonlar, arsenik, ultraviyole; **akrilik toz** sayılmaz.

ÇSGB MH Rehberi · MH Listesi B-1, C-2 · İYH 49, 50

AKILDA TUT İYH DSP

Araştırma tipleri: "ne kadarında var?" → bir andaki sıklık, prevalans → **kesitsel** · sağlam grup ileriye izlenir, yeni vaka sayılır, insidans ve rölatif risk **doğrudan** bulunur → **kohort** · hastadan geriye bakılır, risk olasılık oranıyla **tahmin** edilir → **vaka-kontrol**. Öncüldeki "tahmini" kelimesi kohortu bozar. Bir hastalığın uzun dönem seyri → **trend**.

Epidemiyoloji · İYH 35, 36 · DSP 40, 45

AKILDA TUT İYH

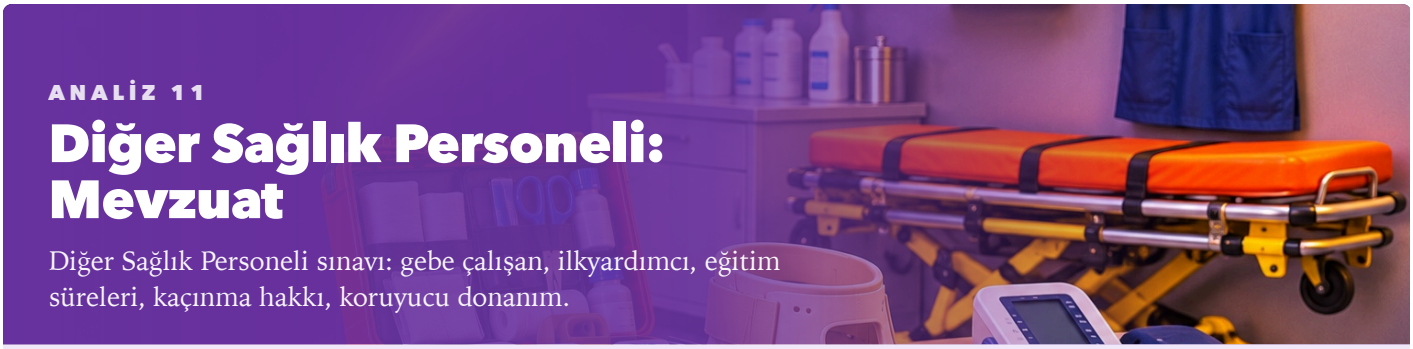
İş sağlığı hizmetinin gelişim aşamaları: I başlangıç · II temel · III **uluslararası standart** · IV kapsamlı. "Ulusal standart" diye aşama yoktur. Toksikokinetik sıra: emilim → dağılım → metabolizma → atılım (önce uçlara bakın: emilim başta, atılım sonda).

Temel iş sağlığı hizmetleri · Toksikoloji · İYH 18, 24

AKILDA TUT İYH

Yük kaldırmada: öne eğilmeden kaldırılır, ayaklar bitişik değil açık tutulur; çok alçaktan kaldırmak eğilmeye zorlar. Bel ağrısını önlemede işi ve ortamı düzelten şıklar doğrudur (pozisyon, ergonomik sandalye, statik duruştan kaçınma, aydınlatma); yatak istirahati önleme stratejisi değildir.

Elle Taşıma Yön. Ek-1 · Ergonomi · İYH 23, 38

ANALİZ 11

Diğer Sağlık Personeli: Mevzuat

Diğer Sağlık Personeli sınavı: gebe çalışan, ilkyardımcı, eğitim süreleri, kaçınma hakkı, koruyucu donanım.

Kaynak: Gazi Mayıs 2026 DSP 1-25 ve 26-50 çözümleri

Diğer Sağlık Personeli sınavında mevzuat sorularının çoğu "hangisi yanlıştır" diye sorar ve yanlış şık çoğu kez mutlak bir kurala eklenmiş küçük bir istisnadır. Maliyet çalışana yansıtılamaz kuralına "çalışan kusurluysa" eklenir; her yirmi çalışan "yirmi beş" olur; elli milisivert "kırk" yapılır.

Bu sınavda adaya doğrudan kendi görevi de sorulur: muayene formuna ne yazılır, hangi iş hekimin, hangisi diğer sağlık personelinin görevidir, risk değerlendirmesi ekibinde kim adıyla sayılır. İlgili maddeler aşağıda; ortak dosyalardaki DSP rozetli kutuları da atlamayın.

KISA YOL

"Mutlak bir kurala istisna eklenmişse şüphelenin."

TUZAK KUTUSU DSP

Biyolojik etkenlerde önlemler: maruz kalan çalışan sayısı **en az** · önce toplu koruma, olmuyorsa kişisel korunma · hijyen önlemleri · **kazaları önlemeye** yönelik plan. Çeldirici, maddedeki "kaza" kelimesini "meslek hastalığı"yla, "plan"ı "acil durum planı"yla değiştirir.

Biyolojik Etkenler Yön. m.8/1-b · DSP 1

RAKAM DSP

Gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışan, **grup 2, 3 ve 4** biyolojik etkenlerin risk oluşturduğu yer ve işlerde çalıştırılamaz (grup 1 hastalık yapmaz, listede yok). İstisna: bağışıklığı varsa durum değerlendirilerek izin verilebilir. Yasak ikiden başlar.

Gebe veya Emziren Kadınlar Yön. EK-I · DSP 3

RAKAM DSP

Gebe çalışanın bulunduğu yerde gürültü **80 dB(A)**'yı geçmez (en düşük eylem değeri). Düşürülemiyorsa çalışanın yeri değiştirilir; sınırı aşan gürültüde gebe çalışan **KKD kullanarak dahi** çalıştırılamaz. 85 ve 87, Gürültü Yönetmeliğinin öbür iki değeridir.

Gebe veya Emziren Kadınlar Yön. EK-I · DSP 6

TUZAK KUTUSU DSP

Yaşlı çalışan özel politika gerektiren gruptadır. Periyodik muayene bir güçlük değil, çalışanı koruyan sağlık gözetimidir; maliyeti çalışana yansıtılamaz. Kendinize sorun: bu madde çalışanı koruyor mu, ona yük mü getiriyor?

6331 m.10 · m.15 · DSP 2

RAKAM DSP

Engelli çalıştırma: Devlet Memurları Kanununa göre memur kadrolarında **%3** (yurt dışı teşkilatı hariç toplam dolu kadro üzerinden). İş Kanununda 50 ve üzeri işçi çalıştıran özel sektör işyerinde **%3**, kamu işyerinde **%4**. Soruda memur kadrosu varsa %3.

657 s. Kanun m.53 · 4857 m.30 · DSP 4

AKILDA TUT DSP

Ayrımcılıkta ölçüt: nedeni kişinin kendisi mi (gebelik, uyruk, yaş, engellilik), davranışı mı? Devamsızlık nedeniyle işten çıkarma, kişinin özelliğine değil davranışına dayanır.

4857 m.5 · m.25 · DSP 5

RAKAM DSP

İlkyardımcı: az tehlikelide **her 20** çalışan için, tehlikelide her **15**, çok tehlikelide her **10** çalışana kadar 1 ("25" çeldiricidir; beşer beşer azalan merdiven). Belge **3 yıl** geçerlidir; ilkyardımcı en az ilkokul mezunu olur.

İlkyardım Yön. m.19 · 22 · 23 · DSP 23

RAKAM DSP

Temel eğitim: az tehlikeli **8** · tehlikeli **12** · çok tehlikeli **16** ders saati (dörder dörder artar). İşe başlama eğitimi her çalışan için **en az 2 saat**tir ve temel eğitim süresinden **sayılmaz**. Bir ders saati en az 45 dakika ders ve 15 dakika aradır.

İSG Eğitimleri Yön. m.4 · 7 · 13 · DSP 17

TUZAK KUTUSU DSP

Eğitimde bilgi, tutum ve **davranış değişikliği** hedeflenir; eğitimden önce seviye tespiti, sonunda ölçme ve değerlendirme yapılır; yer uygulamaya imkân verir. Eğitime katılmak **çalışanın** yükümlülüğüdür; "işverenin eğitime katılması zorunludur" ifadesi ilke değildir.

İSG Eğitimleri Yön. m.5 · 6 · 16 · DSP 18

GÜNCEL HÂL İGU DSP

Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik **02.04.2026**'da yenilendi (2013 tarihli yönetmelik kalktı). Eğitim süreleri aynı kaldı; madde numaraları yeni metne göredir. Eski kaynaklardaki madde numaralarına dikkat.

RG 02.04.2026-33212

TUZAK KUTUSU DSP

İşveren İSG tedbirlerinin maliyetini çalışana **yansıtamaz**; maddede "çalışan kusurluysa" diye bir istisna yoktur. Dışarıdan hizmet almak sorumluluğu kaldırmaz; çalışanın yükümlülükleri işverenin sorumluluğunu etkilemez. Mutlak bir kurala istisna eklenmişse şüphelenin.

6331 m.4 · DSP 24

RAKAM DSP

Çalışmaktan kaçınma: çalışan kurula, kurul yoksa işverene başvurur; karar çalışana ve temsilciye **yazılı** bildirilir · kaçınılan dönemde ücret ve diğer haklar **saklıdır** · ciddi ve yakın tehlike önlenemezse başvuruyu beklemeden güvenli yere gider · tedbir alınmazsa sözleşmesini feshedebilir · **iş durdurulmuşsa bu madde uygulanmaz**.

6331 m.13 · DSP 50

TUZAK KUTUSU DSP

İSG kaydı sayılanlar: iş kazası ve meslek hastalığı kayıtları, risk değerlendirmesi dokümanı. **Performans değerlendirme raporu** insan kaynakları belgesidir. Ölçüt: kayıt sağlığı ya da güvenliği ilgilendiriyor mu?

6331 m.14 · Risk Değ. Yön. m.11 · DSP 20

TUZAK KUTUSU DSP

İşe giriş/periyodik muayene formunda sicil numarası **işyerinin** SGK sicil numarasıdır ve işyeri bölümündedir. Çalışan bölümünde ev adresi, eğitim durumu, daha önce çalıştığı yerler ve tıbbi anamnez bulunur; "çalışanın işyeri sicil numarası" alanı yoktur.

İYH ve DSP Yön. EK-2 · DSP 21

TUZAK KUTUSU DSP

KKD: CE işareti ve **Türkçe** kullanım kılavuzu birlikte aranır (İngilizce kılavuz yetmez); işyeri koşullarına ve kullananın ergonomik ihtiyacına, sağlık durumuna uyar; kendisi ek risk yaratmaz. KKD **son çaredir**: risk toplu korunmayla ya da iş organizasyonuyla önlenemediğinde, tam sınırlandırılamadığında kullanılır.

KKD Kullanım Yön. m.5 · 6 · DSP 44, 49

TUZAK KUTUSU DSP

Baş koruyucu (baret) gerekebilecek işler listesinde inşaat, **ısı ve enerji santralleri**, tünel ve maden, patlatma, vinç çevresi, **gemi yapımı**, demiryolu manevrası, mezbaha vardır; **tarımsal faaliyetler yoktur**. Liste "gerekli olabileceği işleri" sayar; asıl kararı risk değerlendirmesi verir.

KKD Kullanım Yön. Ek-3 · DSP 48

AKILDA TUT DSP

Acil durumda dört adım: plan · ekipman · sorumlu görevlendirme · tatbikat. Teftiş ve cezai yaptırım ise iş sağlığı hizmetinin aşaması değil, **devletin** işidir; teftişi Bakanlık iş müfettişleri yapar.

6331 m.11 · m.24 · DSP 43, 47

ANALİZ 12

Diğer Sağlık Personeli: Halk Sağlığı, Eğitim, Toksikoloji

Diğer Sağlık Personeli sınavı: koruma düzeyleri, sağlık eğitimi, toksikoloji ve kısa tanımlar.

Kaynak: Gazi Mayıs 2026 DSP 1-25 ve 26-50 çözümleri · sınav bilgisi olarak

Sınavın mevzuat dışı soruları kısa tanımlardan ve sıralamalardan oluşur. Bir kavramın karşılığını ya da bir sürecin basamaklarını sorar; şıklara da o sürece ait olmayan bir basamak ekler. Aşağıdaki kutular bu tanımları ve sıralamaları sınav bilgisi olarak toplar.

KISA YOL

"Tarama ve erken tanı görürseniz ikincil koruma."

AKILDA TUT DSP

İş sağlığı gözetimi **iki ayaklıdır**: çalışma ortamının gözetimi + çalışanın sağlık gözetimi (işe giriş, periyodik, işe dönüş, işten ayrılma muayeneleri). Yalnız muayeneleri sayan şık eksik kalır.

ÇSGB İş Sağlığı Gözetimi Rehberi · DSP 19

AKILDA TUT DSP

Koruma düzeyleri: **birincil** hastalık oluşmadan önler (aşı) · **ikincil** erken tanı; belirtisiz kişide tarama, aralıklı muayene · **üçüncül** sakatlığı sınırlama, rehabilitasyon · **dördüncül** gereksiz tetkik ve tedaviden korur. "Reaktif koruma" diye bir düzey yoktur.

Halk sağlığı · DSP 35

AKILDA TUT DSP

Hepatit A: **fekal-oral** bulaş · kuluçka **15–50 gün** (ortalama 28) · en etkili korunma aşıdır.

Halk sağlığı · DSP 39

AKILDA TUT DSP

Yeni bir davranışı benimseme basamakları: farkına varma → ilgilenme → değerlendirme → deneme → benimseme ("duydum, merak ettim, tarttım, denedim, benimsedim"). "Yaygınlaştırma" kişinin değil, yeniliğin toplumda yayılmasının adıdır.

Sağlık eğitimi · DSP 9

AKILDA TUT DSP

Karoshi: aşırı çalışmaya bağlı ani ölüm. Presentizm: hastayken işe gelmek. Tükenmişlik ve kronik yorgunluğun tanımında ölüm yoktur; biyobirikim kimyasal maruziyet kavramıdır.

DSP 13

AKILDA TUT DSP

Toksisiteyi maddenin fiziksel ve kimyasal özellikleri, doz, vücuda giriş yolu, maruziyet süresi ve kişinin özellikleri belirler. **Tedarik yöntemi ve kullanım amacı** zehirliliği değiştirmez.

Toksikoloji · DSP 25

TUZAK KUTUSU DSP

DSÖ hastalık sınıflamasında Parkinson **sinir sistemi** hastalıkları bölümündedir; akut stres tepkisi, hafif bilişsel bozukluk ve post-konküzyonel sendrom ruhsal ve davranışsal bozukluklar bölümündedir.

ICD-10 · DSP 29

AKILDA TUT DSP

Zarar işyerinin dışına, çevreye taşıyorsa ihlal edilen ilke **çevreye karşı sorumluluk**tur: iş sağlığı profesyonelleri çevre ve toplum sağlığına katkıda bulunur.

ICOH Etik Kodu · DSP 37

Bu Sayının Videoları

Notların çıkarıldığı dersler ve soru çözümleri, yayın sırasıyla. Kanal: youtube.com/@isgakademim

12 Kasım	İSG Sınavına Nasıl Çalışılır? 30 Günlük Çalışma Planı	youtu.be/S6XsPw2QGsQ
13 Kasım • 10:00	İSG Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği: Çıkmış Sorularla Tam Ders | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 1	youtu.be/uz1h3CXnljs
13 Kasım • 20:00	İSG Risk Değerlendirmesi 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 1	youtu.be/DTyW3Xj299o
14 Kasım • 10:00	İSG Risk Değerlendirmesi Metotları ve Kaza Teorileri: Tam Ders | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 2	youtu.be/aYcz-ein9G0
14 Kasım • 18:00	İSG Çıkmış Sorular Gazi Mayıs 2026 A Sınıfı Çözümü: 1-25. Sorular | İSG Soru Çözümü	youtu.be/tV4vuQc81sE
14 Kasım • 20:00	İSG Risk Metotları ve Kaza Teorileri 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 2	youtu.be/hwRDUXxXKZY
15 Kasım • 10:00	İSG İş Ekipmanları Yönetmeliği: Periyodik Kontrol, Koruyucu, CE | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 3	youtu.be/AZ-ph_l-Big
15 Kasım • 18:00	İSG Çıkmış Sorular Gazi Mayıs 2026 A Sınıfı Çözümü: 26-50. Sorular | İSG Soru Çözümü	youtu.be/0qZO57Ti3m0
15 Kasım • 20:00	İSG İş Ekipmanları ve Makine Emniyeti 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 3	youtu.be/YSHZT4OQWBg
16 Kasım • 10:00	İSG Basınçlı Kaplar ve Kaynak İşleri: Çıkmış Sorularla Ders | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 4	youtu.be/u_-_ZOvKt0A
16 Kasım • 20:00	İSG Basınçlı Kaplar ve Kaynak İşleri 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 4	youtu.be/724NW_IhoTg
17 Kasım • 10:00	İSG Yapı İşleri: İskele, Platform ve Düşme, Çıkmış Sorularla | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 5	youtu.be/Z0zt2RYtOAU
17 Kasım • 20:00	İSG Yapı İşleri İskele, Platform ve Düşme 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 5	youtu.be/YIJm2CruWFY
17 Kasım • 21:00	İşyeri Hekimliği Çıkmış Sorular Gazi Mayıs 2026 Çözümü: 1-25. Sorular | İYH Soru Çözümü	youtu.be/LMbb2L2Km_4
18 Kasım • 10:00	İSG Yapı İşleri: Kazı, Kalıp, Özel Riskli İşler ve Barınma | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 6	youtu.be/z_oZlI24vVU
18 Kasım • 18:00	İşyeri Hekimliği Çıkmış Sorular Gazi Mayıs 2026 Çözümü: 26-50. Sorular | İYH Soru Çözümü	youtu.be/Psc3Tv2aODM
18 Kasım • 20:00	İSG Yapı İşleri Kazı, Kalıp ve Barınma 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 6	youtu.be/ec94dTCplvI
19 Kasım • 10:00	İSG Kimyasal Maddeler, GHS ve Asbest, Toz, Kanserojenler | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 7	youtu.be/WigRZyETOCc

19 Kasım • 18:00	DSP Çıkmış Sorular Gazi Mayıs 2026 Çözümü: 1-25. Sorular | Diğer Sağlık Personeli Soru Çözümü	kanalda, yayın saatinde
19 Kasım • 20:00	İSG Kimyasal Maddeler, GHS ve Asbest 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 7	youtu.be/IM2cw9YA5Ts
20 Kasım • 18:00	DSP Çıkmış Sorular Gazi Mayıs 2026 Çözümü: 26-50. Sorular | Diğer Sağlık Personeli Soru Çözümü	kanalda, yayın saatinde

Bağlantısı yazılı olmayan videolar bu sayı hazırlanırken yayın sırasındaydı; kanalda yayın saatinde açılır. Dergi, sınav kitapçığındaki soru metinlerini içermez; yalnız çözümlerde öğretilen bilgiyi derler. Mevzuat hükümleri 18 Kasım 2026 itibarıyla yürürlükteki metinlere göre yazılmıştır.

✂ KESİN, SAKLAYIN

Rakam Posteri

30 Günde Kazandıran Notlar · Sayı 1 · 1. Hafta. Bu sayının süre, sınır değer ve ölçüleri. Ayrıntı ve tuzaklar ilgili dosyada.

SÜRELER

Risk değerlendirmesi yenileme (en geç)	çok tehlikeli 2 · tehlikeli 4 · az tehlikeli 6 yıl
Acil durum planı yenileme	2 · 4 · 6 yıl (aynı)
Periyodik muayene (en geç)	az tehlikeli 5 · tehlikeli 3 · çok tehlikeli 1 yıl · çocuk, genç, gebe 6 ay
Periyodik kontrol sözleşmesi	kontrolden en geç 1 gün önce
Periyodik kontrol azami aralığı	çoğu ekipman 1 yıl · yapı iskelesi 6 ay (standartta süre yoksa)
Katsayılı yük testi ve hidrostatik test	azami 3 yılda bir ya da önemli bakım-onarım sonrası
İskele ve kenar koruma kontrolü	haftada en az 1 kez
Yaşam hattı detaylı kontrolü	yılda en az 1 kez
Teknik dosya ve uygunluk beyanı	en az 10 yıl
Kayıt saklama	kanserojen ve asbest 40 yıl · toz 15 yıl
Asbestte akciğer radyografisi	aralık 2 yılı aşamaz
Kurul gündeminin bildirimi	en az 48 saat önce
Meslek hastalığının SGK'ye bildirimi	yetkili sağlık kuruluşu 10 gün · işveren 3 iş günü
Belge askısı	laboratuvar 6 ay · OSGB 3 ay / 6 ay / 1 yıl
İlkyardımcı belgesi	3 yıl
Temel eğitim	8 · 12 · 16 ders saati · işe başlama eğitimi en az 2 saat
Çocuk çalışan	okul döneminde günde 2, haftada 10 saat · okula gitmeyen 7 / 35 · 15 yaşını tamamlayan 8 / 40

SINIR VE EYLEM DEĞERLERİ

Gürültü	eylem 80 ve 85 · sınır 87 dB(A) · gebe çalışan 80 dB(A)
Titreşim (8 saat, m/s²)	el-kol sınır 5, eylem 2,5 · bütün vücut sınır 1,15, eylem 0,5
Asbest	0,1 lif/cm³ (8 saat)
Kanserojen Yön. Ek-2	benzen 1 ppm · vinilklorür monomeri 3 ppm · sert ağaç tozu 5 mg/m³
Kurşun (kanda)	40 µg/100 ml üstü gözetim · bağlayıcı sınır 70 µg/100 ml
Radyasyon görevlisi	5 yıl ortalaması 20, bir yılda 50 mSv · özel durum: bir yılda 50, 10 yıl ortalaması 20, toplam 100 mSv
Sınır değer kısaltmaları	TWA 8 saat · STEL 15 dakika · CEILING hiçbir an · solunum bölgesi 30 cm yarıçap
Basit basınçlı kap	0,5 bar üstü · en çok 30 bar · PS × V en çok 10.000 bar·L · çelik 300 °C, alüminyum 100 °C · en düşük −50 °C
Test katsayıları	hidrostatik azami basınç × 1,5 · yük testi statik 1,25 (elle 1,5), dinamik 1,1
İmalatçı kuralları	halat katsayısı 5 · zincir 4 · CE en az 5 mm

ÖLÇÜLER

Kenar koruma (korkuluk)	ana korkuluk ≥ 1 m · topuk ≥ 15 cm · açıklık ≤ 47 cm · düşey eleman ≤ 25 cm · yapıyla boşluk ≤ 12 cm
Kenar koruma sınıfı	A < 10° · B < 30° · C 30°–45° · 60° üstü kullanılmaz
Cephe iskelesi	taban plakası ≥ 150 cm² · en alt ankraj ≤ 4 m · ahşap iskele ≤ 13,5 m · geçit ≥ 60 cm
Sütunlu platform	korkuluk ≥ 110 cm · ara ≤ 50 cm · topuk 15 cm · açıklık ≤ 1,5 cm · kafes ≥ 2 m · komşu platform ≥ 0,5 m
Güvenlik ağı	düşme ≤ 6 m · Sistem T yakalama 2 / 2,5 / 3 m · Sistem S ≥ 35 m², kısa kenar ≥ 5 m · bindirme S 2 m, T 0,75 m
Kazı	150 cm'den derin kazıda alttan oyma yasak · geçit ≥ 80 cm
Yangın güvenlik holü	duvar 120 dk · kapı 90 dk · alan 3–6 m² · kaçış yönü ≥ 1,8 m
Kilitli elektrik işletme yeri	çıkış yolu ≤ 20 m (60 kV ve üstü 40 m) · kapı ≥ 200 × 70 cm
Yasaklayıcı işaret	kırmızı kısım alanın en az %35'i

SAYILAR

Acil durum destek elemanı (ekip başına)	her 30 · 40 · 50 çalışana kadar 1
İlkyardımcı	her 20 · 15 · 10 çalışana 1
Tam gün işyeri hekimi	2000 · 1000 · 750 çalışan · altında ayda 5 · 10 · 15 dakika
Engelli çalıştırma	memur kadrosu %3 · özel sektör %3 · kamu işyeri %4
Fazla çalışma zammı	%50 (fazla sürelerle çalışma %25)
Sürekli iş göremezlik geliri	meslekte kazanma gücü kaybı en az %10
Yükümlülük süresi	asbestoz 10 yıl
Risk metotları	L matris en çok 25 · FMEA en çok 1000
Kaza piramitleri	Heinrich 1-29-300 · Bird 1-10-30-600
Hepatit A kuluçka	15–50 gün

Kendini Dene

Bu sayıdaki bilgilerden on beş kısa soru. Önce cevaplayın, sonra sayfayı ters çevirip anahtara bakın.

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

1 Tehlikeli sınıftaki işyerinde risk değerlendirmesi en geç dört yılda bir yenilenir. D □ Y □

2 İşyerinde yeni bir çalışanın işe başlaması risk değerlendirmesinin yenilenmesini gerektirir. D □ Y □

3 Periyodik kontrol sözleşmesi kontrolden en geç üç gün önce düzenlenir. D □ Y □

4 Bir ekipmanın bakımını yapan kişi, aynı ekipmanın periyodik kontrolünü de yapabilir. D □ Y □

5 Yangın söndürücüler Basit Basınçlı Kaplar Yönetmeliğinin kapsamı dışındadır. D □ Y □

6 Geçici kenar koruma sisteminde ana korkuluk en az bir metre yüksekliktedir. D □ Y □

7 Hijyen ve termal konfor sağlanırsa barınma amacıyla branda kullanılabilir. D □ Y □

8 Asbest için sınır değer, sekiz saatlik ortalamada 0,1 lif/cm³'tür. D □ Y □

9 Gürültüde eylem değerleri uygulanırken kulak koruyucunun etkisi hesaba katılır. D □ Y □

10 Az tehlikeli sınıftaki işlerde periyodik muayene en geç beş yılda bir yapılır. D □ Y □

BOŞLUĞU DOLDURUN

11 FMEA'yı L tipi matristen ayıran üçüncü çarpan _____ olur.

12 İSG kurulunda oylar eşit çıkarsa kararı _____ belirler.

13 Bütün vücut titreşiminde günlük maruziyet sınır değeri _____ m/s²'dir.

14 İlkyardımcı belgesinin geçerlilik süresi _____ yıldır.

15 Kemerle arasına bağlantı halatı eklenmeyen donanım _____ düşmeyi durdurucudur.

CEVAP ANAHTARI **1** Doğru (Risk Değ. Yön. m.12/1) · **2** Yanlış (Yenileme sebepleri arasında yok · m.12/2) · **3** Yanlış (En geç 1 gün önce · İş Ekip. Yön. m.7/6) · **4** Yanlış (Yapamaz · İş Ekip. Yön. m.14/A-2) · **5** Doğru (m.2/2-c) · **6** Doğru (Yapı İşl. Yön. Ek-5 (B) 19) · **7** Yanlış (Çadır ve branda kullanılmaz · Ek-4 (A) 61) · **8** Doğru (Asbest Yön. m.11) · **9** Yanlış (Yalnız sınır değerde kattır · Güncütü Yön. m.5) · **10** Doğru (İşyeri Hekimi Yön. m.9/2-c) · **11** tespit edilebilirlik · **12** başkanın oyu · **13** 1,15 · **14** 3 · **15** geri sarmalı

▲ CEVAP ANAHTARI TERS BASILMIŞTIR ▲

Güncel Mevzuat

Bu sayıdaki konulara dokunan yakın tarihli değişiklikler. Eski kaynaklardan çalışıyorsanız önce buraya bakın.

Makine Emniyeti Yönetmeliği

20.01.2027'DE YÜRÜRLÜĞE GİRECEK

Yeni Makine Emniyeti Yönetmeliği (2023/1230/AB) 16.10.2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlandı. Hükümlerinin çoğu 20.01.2027'de yürürlüğe giriyor ve aynı tarihte Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT) kalkıyor. O güne kadar eski metnin madde numaraları geçerli. CE işaretini piyasaya arzdan önce iliştirme yükümlülüğü yeni metinde de imalatçıdadır.

İlgili yer: Dosya 03

Sağlık Raporları Yönetmeliği

RG 19.05.2026 · SINAVDAN SONRA

Yönetmelik Mayıs 2026 sınavından üç gün sonra yayımlandı. Meslek hastalığı raporlarında karar alanına "Karar Sosyal Güvenlik Kurumunca verilecektir." yazılması bu metindedir (m.28/8). Sağlık raporuyla ilgili sorularda güncel metne de bakın.

İlgili yer: Analiz 09

Doğum izni (7578 sayılı Kanun)

2026'DA DEĞİŞTİ

İş Kanununun 74. maddesinin güncel hâline göre kadın işçi doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra on altı hafta olmak üzere toplam yirmi dört hafta çalıştırılmaz. Eşi doğum yapan işçiye on gün ücretli izin verilir. Bu sayıdaki maddeler bu değişiklikten etkilenmiyor; eski kaynaklardaki sürelere dikkat edin.

İlgili yer: 4857 m.74 · ek m.2

İSG Eğitimleri Yönetmeliği

RG 02.04.2026 · SINAVDAN ÖNCE

Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yenilendi, 2013 tarihli yönetmelik kalktı. Temel eğitim süreleri aynı kaldı (8, 12, 16 ders saati); madde numaraları değişti. Eski ders notlarındaki madde atıflarına güvenmeyin.

İlgili yer: Analiz 08 ve 11

İş Ekipmanları Yönetmeliği

RG 23.12.2025 · SINAVDAN ÖNCE

Periyodik kontrol hükümleri değişti. Sözleşmenin kontrolden en geç bir gün önce İSG-KATİP'teki örneğe uygun düzenlenmesi kuralı bu güncel metindedir. Mayıs 2026 sınavı bu metne göre soruldu.

İlgili yer: Dosya 03

30 GÜNDE KAZANDIRAN NOTLAR

Gelecek sayı: 2. Hafta

Notu okudunuz, şimdi soruyla pekiştirin. Bir tuzağı tanımanın en kısa yolu, onu bir soruda yeniden görmektir.

ÖNÜMÜZDEKİ HAFTANIN PLANLANAN KONULARI

→ Gürültü ve Titreşim
→ Yangından Korunma ve Patlayıcı Ortamlar
→ Ergonomi, Ekranlı Araçlar, Elle Taşıma
→ 4857 sayılı İş Kanunu
→ İş Hijyeni ve Fiziksel Etmenler
→ 6331 sayılı İSG Kanunu

Konu sırası yayın planına göre değişebilir.

Günün sorularını İSG Akademi uygulamasında çözün, dersleri YouTube'da @isgakademim kanalında izleyin.